

พื้นที่แห่งความทรงจำจากธรรมชาติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญามหาบัณฑิต

มหาวิทยาลัยศิลปากร

ปีการศึกษา 2566

ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

พื้นที่แห่งความทรงจำจากธรรมชาติ

วิทยานิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต
สาขาวิชาทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท
มหาวิทยาลัยศิลปากร
ปีการศึกษา 2566
ลิขสิทธิ์ของมหาวิทยาลัยศิลปากร

THE MEMORY SPACE OF NATURE

A Thesis Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements

for Master of Fine Arts VISUAL ARTS

Silpakorn University

Academic Year 2023

Copyright of Silpakorn University

หัวข้อ	พื้นที่แห่งความทรงจำจากธรรมชาติ
โดย	นายมานอนชัญ ชูรัตน์
สาขาวิชา	ทัศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท
อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก	ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฤทัยรัตน์ คำศรีจันทร์

คณะกรรมการ ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ได้รับพิจารณาอนุมัติให้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษา ตามหลักสูตรศิลปมหาบัณฑิต

..... คณะบดีคณะกรรมการ ประติมากรรมและ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. วิชญ มุกตตามณี) ภาพพิมพ์

พิจารณาเห็นชอบโดย

..... ประธานกรรมการ
(รองศาสตราจารย์ วิชญญา ดวงรัตน์)

..... อาจารย์ที่ปรึกษาหลัก
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฤทัยรัตน์ คำศรีจันทร์)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายใน
(ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ปรีชา เกาทอง)

..... ผู้ทรงคุณวุฒิภายนอก
(ศาสตราจารย์เกียรติคุณ ปริญญา ตันติสุข)

640120020 : ทศนศิลป์ แผน ก แบบ ก 2 ระดับปริญญาโท

คำสำคัญ : ระลึกถึง, การทับซ้อน, วัสดุธรรมชาติ, ความทรงจำในอดีต, มนุษย์กับธรรมชาติ

นาย มาโนชญ์ ชูรัตน์: พื้นที่แห่งความทรงจำจากธรรมชาติ อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์
หลัก : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฤทัยรัตน์ คำศรีจันทร์

ผลงานวิทยานิพนธ์หัวข้อเรื่องพื้นที่แห่งความทรงจำจากธรรมชาติ เป็นการนำเอากระบวนการพิมพ์วัสดุจากธรรมชาติมาสร้างสรรค์ผลงานศิลปะ เป็นการสร้างสรรค์รูปทรงของผืนป่าที่มีรูปแบบอิมเพรสชันนิสม์ จิตรกรรมผสม เพื่อสะท้อนอารมณ์ความรู้สึกภายในที่มีต่อธรรมชาติ การระลึกถึงความทรงจำในอดีต ช่วงเวลาที่มีความสัมพันธ์ต่อบุคคลสำคัญที่ยังมีลมหายใจอยู่ เป็นการมองย้อนกลับไปหาความสุขเพื่อปลอบประโลมใจ มีการทับซ้อนของเทคนิคเพื่อบ่งบอกถึงการทับซ้อนของการระลึกถึงความทรงจำในอดีต ร่มเงาจากปากกอกำเนิดแสงสว่าง เป็นร่มเงาที่นำพาความสุขสงบให้กับชีวิตและจิตใจของข้าพเจ้า

เป็นการสะท้อนความจริงใจ และทัศนคติที่มีต่อธรรมชาติ ให้ตระหนักถึงวิถีชีวิตที่อิงอาศัยระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ บ่งชี้ถึงคุณค่าความสำคัญของมนุษย์กับธรรมชาติ ที่เห็นคุณค่าภายในเป็นความปรารถนาดีไปยังผู้อื่น

640120020 : Major VISUAL ARTS

Keyword : REMINISCENCE, OVERLAPPING, NATURAL MATERIALS, PAST MEMORIES,
HUMANS AND NATURE

MR. Manoch CHOORAT : The Memory Space of Nature Thesis advisor :
Assistant Professor Doctor Ruthairat Kumsrichan

Thesis work on the topic of memory space from nature It is bringing the printing process from natural materials to create works of art. It is the creation of the shape of the forest. with the style of impressionism mixed painting to reflect the inner feelings towards nature recalling memories of the past The period of relations with important people who are still breathing. It's a way to look back on happiness for comfort. There is an overlap of techniques to indicate the overlap of recalling past memories. Shade from the forest produces light. It is a shade that brings happiness and peace to my life and mind.

Is a reflection of sincerity and attitude towards nature To be aware of the way of life that relies on humans and nature. Indicates the importance of man and nature. that sees the value within It's a good wish for others.

กิตติกรรมประกาศ

ข้าพเจ้าขอน้อมรำลึกถึงพระคุณบิดา มารดา ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ฤทัยรัตน์คำศรีจันทร์ อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการวิทยานิพนธ์ สถาบันการศึกษาและคณาจารย์ทุกท่านที่ให้ความรู้ อบรมสั่งสอน แก่ข้าพเจ้า และชี้แนะแนวทางในการดำรงชีวิต ตลอดจนถึงวิทยานิพนธ์เล่มนี้ หากกล่าวถึงพระคุณของ ครู อาจารย์ พี่ ๆ น้อง ๆ ที่เป็นส่วนหนึ่งในการช่วยเหลือวิทยานิพนธ์เล่มนี้ ให้กำลังใจข้าพเจ้าเสมอมา และขอบพระคุณธรรมชาติ ที่เป็นผู้ให้แก่การพึ่งพา และการดำรงชีวิตเสมอมา ผู้ที่ให้ความสุข ผู้ที่ให้ความรัก ผู้ที่ให้ความศรัทธา ผู้ที่ส่งเสริมข้าพเจ้าเติบโตในปัจจุบัน

มานิชญ์ ชูรัตน์

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย.....	ง
บทคัดย่อภาษาอังกฤษ.....	จ
กิตติกรรมประกาศ.....	ฉ
สารบัญ.....	ช
สารบัญรูปภาพ.....	ฌ
บทที่ 1 บทนำ.....	32
ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา.....	32
ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา.....	33
แนวความคิด.....	33
สมมุติฐานของการศึกษา.....	33
ขอบเขตของการศึกษา.....	33
ขั้นตอนการศึกษา.....	34
วิธีการศึกษา.....	35
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรม.....	32
ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างสรรค์.....	32
ความทรงจำในอดีต.....	32
ทฤษฎีมนุษยกับธรรมชาติ.....	34
ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับป่า.....	36
ข้าพเจ้ากับธรรมชาติในป่าภูหมากยาง.....	36
ข้อมูลทางกายภาพภูมิศาสตร์ ป่าภูหมากยาง.....	37
อิทธิพลทางด้านศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง.....	42

ผลงานชุดสาระของชีวิตในธรรมชาติ โดย ไพโรจน์ ว่างบอน	45
ผลงานชุดธรรมชาติแห่งป่า ธรรมชาติแห่งจิต โดยสุพร แก้วดา	46
ผลงานชุดภาพสะท้อนของชีวิต โดยนิวัฒน์ ชูทวน	47
สรุปผลการทบทวนวรรณกรรม	49
บทที่ 3 วิธีดำเนินการสร้างสรรค์.....	51
การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล	51
การทดลองสร้างสรรค์	51
ทัศนธาตุในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	51
เทคนิค.....	53
กระบวนการสร้างสรรค์.....	53
บทที่ 4 การดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์.....	64
ผลงานก่อนระยะวิทยานิพนธ์.....	64
การสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ในระยะที่ 2.....	67
บทที่ 5 บทสรุป.....	1
รายการอ้างอิง.....	3
ประวัติผู้เขียน.....	5

สารบัญรูปภาพ

	หน้า
ภาพที่ 1 แสดงลักษณะของเขตพื้นที่	38
ภาพที่ 2 แสดงลักษณะข้อมูลภาคสนาม เช่น วิถีชีวิต ผืนป่า ต้นไม้ สัตว์ และสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ.....	40
ภาพที่ 3 แสดงลักษณะของคุณตาที่เป็นผู้ให้ข้อมูลในป่าธรรมชาติภูมามากมาย	40
ภาพที่ 4 แสดงลักษณะการศึกษาวิถีชีวิตในป่า	41
ภาพที่ 5 แสดงลักษณะการศึกษากายภาพของป่า	41
ภาพที่ 6 แสดงลักษณะการศึกษากายภาพของดอกไม้ พันธุ์พฤษภษาในช่วงฤดูร้อน.....	42
ภาพที่ 7 แสดงลักษณะของการศึกษาและบันทึกประสบการณ์ความทรงจำ	42
ภาพที่ 8 สุรศักดิ์ สอนเสนา ผลงานศิลปนิพนธ์ ชั้นที่ 1 ปี 2557.....	44
ภาพที่ 9 สุรศักดิ์ สอนเสนา แสดงภาพผลงานในระยะที่ 3 ชั้นที่ 4 ปี 2556	44
ภาพที่ 10 ภาพผลงานของไพโรจน์ วังบอน	45
ภาพที่ 11 ภาพผลงานของไพโรจน์ วังบอน	45
ภาพที่ 12 ผลงานของศิลปิน สุพร แก้วดา	47
ภาพที่ 13 นิวัฒน์ ชูทวน.....	48
ภาพที่ 14 ชื่อผลงาน ผู้แสวงบุญที่น้ำตกศิริपुरิ ศิลปิน Hokusai	49
ภาพที่ 15 แสดงแบบภาพร่างก่อนขึ้นผลงาน ชั้นที่ 1 - 4	53
ภาพที่ 16 แสดงภาพร่างก่อนขึ้นผลงานจริง ชั้นที่ 5 - 8.....	54
ภาพที่ 17 แสดงภาพร่างก่อนขึ้นผลงานจริง ชั้นที่ 9 - 13.....	54
ภาพที่ 18 แสดงลักษณะการเตรียมโครงเฟรม	55
ภาพที่ 19 แสดงลักษณะการเตรียมเฟรมผ้าใบ	55
ภาพที่ 20 แสดงลักษณะการเตรียมสี.....	56
ภาพที่ 21 แสดงลักษณะการเตรียมพู่กันและดินสอ	56

ภาพที่ 22 แสดงลักษณะการเตรียมเตรียมเฟรมผ้าใบ	57
ภาพที่ 23 แสดงลักษณะการเตรียมแม่พิมพ์ธรรมชาติ	57
ภาพที่ 24 เป็นการเตรียมแผ่นรองแม่พิมพ์	58
ภาพที่ 25 เป็นการการระบายสีลงในแม่พิมพ์วัสดุธรรมชาติ	58
ภาพที่ 26 เป็นขั้นตอนการพิมพ์วัสดุธรรมชาติลงบนเฟรมผ้าใบ	59
ภาพที่ 27 เป็นขั้นตอนการนำตะแกรงตาถี่มารองแม่พิมพ์	59
ภาพที่ 28 เป็นขั้นตอนการนำตะแกรงตาถี่มารองแม่พิมพ์	60
ภาพที่ 29 เป็นขั้นตอนการนำตะแกรงตาถี่แม่พิมพ์ยกออกจากเฟรมผ้าใบ	60
ภาพที่ 30 นำผลงานตั้งขึ้น 90 องศา เพื่อจัดใช้ระยะ	61
ภาพที่ 31 ระบายด้วยเทคนิคสีน้ำเปียกบนเปียก เพื่อเก็บมวลบรรยากาศ	61
ภาพที่ 32 พิมพ์วัสดุธรรมชาติให้เสร็จสมบูรณ์	62
ภาพที่ 33 เป็นขั้นตอนการเก็บรายละเอียดส่วนประกอบสรรพสัตว์	62
ภาพที่ 34 เป็นขั้นตอนการเก็บรายละเอียดส่วนประกอบสรรพสัตว์	63
ภาพที่ 35 ผลงานเสร็จสมบูรณ์	63
ภาพที่ 36 ผลงานสร้างสรรค์ ชั้นที่ 1	65
ภาพที่ 37 ผลงานสร้างสรรค์ ชั้นที่ 2	65
ภาพที่ 38 ผลงานสร้างสรรค์ ชั้นที่ 3	66
ภาพที่ 39 ผลงานสร้างสรรค์ ชั้นที่ 4	66
ภาพที่ 40 ผลงานสร้างสรรค์ ชั้นที่ 5	67
ภาพที่ 41 แสดงผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1 ชื่อผลงาน พื้นที่แห่งความทรงจำ	68
ภาพที่ 42 แสดงผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 2 ชื่อผลงาน คิดถึง ปลายหนาว กุมภาพันธ์	69
ภาพที่ 43 แสดงผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 3 ชื่อผลงาน สัญญาหน้าแล้ง	70
ภาพที่ 44 แสดงผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 ชื่อผลงาน สัญญาหน้าฝน	71

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

สรรพชีวิตที่เกิดขึ้นในธรรมชาติ เป็นปัจจัยเบื้องต้นในการกำหนดรูปแบบวิถีการดำเนินชีวิตของมนุษย์ ในการตั้งถิ่นฐาน ด้านลักษณะของที่อยู่อาศัย เป็นแหล่งอาหารวัตถุดิบเพื่อยังชีพ การประกอบอาชีพ เป็นต้น เพราะมนุษย์ย่อมตกอยู่ภายใต้อิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ธรรมชาติยังสามารถเป็นตัวแทนสื่อสารความสัมพันธ์ ความผูกพัน และสภาวะต่าง ๆ ทางร่างกายและจิตใจของมนุษย์ ที่บ่งบอกถึงความสัมพันธ์ระหว่างธรรมชาติกับมนุษย์ ลวดลายที่เกิดจากพรรณไม้ สรรพสัตว์ เป็นสิ่งจุดประกายให้เห็นความสำคัญของชีวิต

“วิถีชีวิตของคนชนบทมีการประกอบอาชีพที่หลากหลาย” ครอบครัวของข้าพเจ้ามีอาชีพเสริมนอกฤดูกาลเก็บเกี่ยวอีกมากมาย ซึ่งมีคุณตา เป็นนายพราน ล่าสัตว์ และเก็บของป่าจากธรรมชาติ ในช่วงอายุ 12 - 18 ปี ข้าพเจ้าเริ่มได้สัมผัสวิถีชีวิตในธรรมชาติของภูมิกายกู่กับคุณตา ซึ่งเป็นพื้นที่เปรียบเสมือนบ้าน การได้สัมผัสธรรมชาติ การได้ฟังเสียงธรรมชาติ ได้สูดกลิ่นป่า การเดินไปเรื่อย ๆ อย่างช้า ๆ ให้ร่างกายนำทาง ใช้ประสาทสัมผัส ไม่ว่าจะเป็นการเงี่ยหูฟังเสียงป่าหรือเสียงนกร้อง ใช้จมูกสูดเอาอากาศสดชื่น กลิ่นจากต้นไม้ที่บริสุทธิ์ การดำรงชีวิตของข้าพเจ้าที่เปลี่ยนไปในปัจจุบัน อาศัยอยู่ในเขตเมืองเป็นครั้งแรกก็มีความแตกต่างอย่างมาก ความเป็นเมือง เป็นปรากฏการณ์หนึ่งที่ส่งผลกระทบต่อวิถีชีวิต พฤติกรรม และภาวะสุขภาพของคนปัจจุบัน นับตั้งแต่การใช้ชีวิตประจำวัน การทำงานภายใต้สภาวะแวดล้อมที่เสี่ยงจากโรค การเดินทางภายใต้การจราจรที่ติดขัด และมีมลพิษทางอากาศที่ปนเปื้อน ปัญหาขยะจากการบริโภคของคนเมือง ฯลฯ ทั้งหมดนี้ การรับรู้นี้ จึงทำให้หวนคิดถึงความทรงจำในอดีต ความสัมพันธ์ ระหว่างผู้คนกับธรรมชาติที่มีหลายมิติ ในการเป็นผู้พักผ่อนและพึ่งพาธรรมชาติ รวมถึงการแสดงความรักต่อธรรมชาติอย่างสูงสุดเช่นกัน

รูปทรงอันเกิดขึ้นจากธรรมชาติ ของพืช สัตว์ แมลง ประกอบสร้างขึ้นเป็นลวดลายที่เรียงร้อยประสานกันในพื้นที่แห่งจินตนาการแห่งการระลึกถึง ภาพความทรงจำจากภูมิหลังกับการพักผ่อนอิงอาศัยในผืนป่า ทิวใบไม้ที่ทับซ้อนกันในธรรมชาติเกิดเป็นแสงและเงาตกกระทบลงบนผืนดิน อันเป็นพื้นที่แห่งการดำรงชีวิต นำเสนอโดยใช้เทคนิควิธีการพิมพ์วัสดุจากธรรมชาติด้วยสื่อครีลิคบนผ้าใบ การพิมพ์ทับซ้อนของวัสดุเปรียบเหมือนการระลึกถึงเรื่องราวความทรงจำในอดีต โดยถ่ายทอดผ่านสีเส้นที่เชื่อมโยงกับภาพแห่งความทรงจำปรากฏการณ์ที่ประทับใจ

ความมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ของการศึกษา

1. เพื่อถ่ายทอดผลงานรูปแบบจิตรกรรม ด้วยเทคนิคการพิมพ์วัสดุจากธรรมชาติด้วยสีอะคริลิคบนผ้าใบ เป็นการสร้างเพื่อระลึกถึงเรื่องราวความทรงจำ ผ่านร่องรอยและโครงสร้างจากธรรมชาติ ที่แสดงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ
2. เพื่อสร้างพื้นที่แห่งความทรงจำจากธรรมชาติ ที่สะท้อนให้เห็นถึงความรู้สึกการย้อนคิดถึงอดีต การดำเนินชีวิตของมนุษย์ และความเป็นอยู่ของคนในสังคม
3. เพื่อสะท้อนความจริงใจ และทัศนคติที่มีต่อธรรมชาติ และตระหนักถึงคุณค่าของวิถีชีวิตที่อิงอาศัยระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ผ่านผลงานสร้างสรรค์ทางด้านทัศนศิลป์

แนวความคิด

ข้าพเจ้าต้องการแสดงออกซึ่งการรับรู้ และสัมผัสประสบการณ์ ช่วงเวลาที่มีความสัมพันธ์ต่อบุคคลสำคัญที่ยังมีลมหายใจอยู่ ก่อกำเนิดแสงสว่าง เป็นร่มเงานำพาความสุขสงบให้กับชีวิตและจิตใจของตน โดยเลือกใช้กระบวนการสร้างสรรค์เทคนิคการพิมพ์วัสดุจากธรรมชาติ ซึ่งเป็นตัวแทนการบันทึกเรื่องราวการทวนระลึก ผ่านผลงานวิทยานิพนธ์ชุด “พื้นที่แห่งความทรงจำจากธรรมชาติ”

สมมุติฐานของการศึกษา

1. การหันกลับไปมอง ความสุขที่ตนเคยสัมผัสเมื่อครั้งอดีต ผ่านความเป็นธรรมชาติ วิถีชีวิต ความเป็นอยู่ที่เรียบง่าย ความรู้สึกอบอุ่นและความสงบ โดยมีมนุษย์ สัตว์ พืช อาศัยอยู่ร่วมกันและต่างก็ดำเนินชีวิตไปตามวิถีทางของสิ่งนั้นล้วนมีคุณค่าในตัวเอง ซึ่งเรียกร้องให้มนุษย์เห็นถึงคุณค่าและให้ความเคารพในทุกชีวิต โดยไม่แบ่งแยก
2. ผลงานที่สร้างสรรค์นำเสนอรูปลักษณ์ของธรรมชาติ การพิมพ์ของวัสดุธรรมชาติ และการจัดการวัสดุที่ประสานสัมพันธ์กันให้เห็นถึง สุนทรียภาพและความหมาย แสดงสื่อสารแนวความคิดเรื่องพื้นที่แห่งความทรงจำจากธรรมชาติ

ขอบเขตของการศึกษา

ด้านเนื้อหา เป็นการศึกษาการระลึกถึงเรื่องราวความทรงจำในอดีต ที่แสดงความสัมพันธ์ของมนุษย์กับธรรมชาติ บริบทและลักษณะทางกายภาพของป่าภูหมากยาง รวมถึงสรรพสัตว์ที่ดำรงชีวิตอยู่ในพื้นที่ป่าภูหมากยาง แสดงออกถึงความคิด อารมณ์ ความรู้สึกของข้าพเจ้าที่มีจินตนาการมาจาก

ความเป็นจริงในธรรมชาติ ฤดูกาล ช่วงเวลาของการผลัดเปลี่ยนปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่ป่าภูหมากยาง เช่น ความเป็นอยู่ของสิ่งมีชีวิตในธรรมชาติ การดำรงชีวิตของมนุษย์ เป็นต้น โดยการระลึกถึงช่วงเวลาแห่งความสุขในอดีตสู่ปัจจุบันผ่านผลงานศิลปะ

ด้านรูปแบบ เป็นการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม 2 มิติ แสดงรูปทรงเรื่องราวในแนวกึ่งนามธรรม

ด้านเทคนิควิธีการ งานจิตรกรรมบนผ้าใบ สร้างพื้นผิวด้วยการใช้ใบไม้ กิ่งไม้ ใบหญ้า ดอกไม้ ในธรรมชาติ และปฏิกิริยาของสีเพื่อเกิดมวลบรรยากาศในการใช้เทคนิคที่เกิดจากวัสดุต่าง ๆ ในการสร้างพื้นผิว ร่องรอย การทับซ้อนของสีอะคริลิก น้ำหนักสีสอดแทรกด้วยลวดลายชีวิต

ขั้นตอนการศึกษา

1. การศึกษารวบรวมข้อมูลเบื้องต้น รวมทั้งความคิดจากความรู้สึกภายในที่มีต่อพื้นที่ภูหมากยาง ความทรงจำจากครอบครัวและสิ่งแวดล้อมโดยรอบตัว
2. ลงพื้นที่เก็บข้อมูลภาพถ่ายพื้นที่แห่งความทรงจำในอดีต หรือ มุมภาพความทรงจำต่อบุคคลสำคัญ เช่น เส้นทางเดินเข้าป่า การดำรงชีวิตในป่า ร่องรอยการเดินทางบริเวณแห่งความสุข ที่นำไปสู่พื้นที่ในความทรงจำ เป็นต้น
3. ศึกษาเรื่องทฤษฎีที่เกี่ยวข้องจากภาคเอกสารหนังสือตำราและเว็บไซต์ต่าง ๆ ที่มีเนื้อหาสอดคล้องกับเรื่องราวการสร้างสรรค์ผลงาน
4. นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษา มาวิเคราะห์ ตีความ และสรุปผล เพื่อสร้างแบบภาพแบบร่างแนวความคิด เพื่อใช้เป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ผลงาน
5. สร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ จากข้อมูลแบบภาพร่างแนวความคิดในลักษณะจิตรกรรม 2 มิติ ผ่านการใช้ทัศนธาตุทางศิลปะ ได้แก่ จุด เส้น สี น้ำหนัก รูปทรง และเทคนิควิธีการ ตามกระบวนการที่ได้วางแผนและดำเนินงาน
6. ติดตั้งผลงานนำเสนอความก้าวหน้าเป็นระยะปรับปรุงและแก้ไขผลงาน เพื่อให้เกิดการพัฒนาและผลสัมฤทธิ์ที่ตรงต่อวัตถุประสงค์ที่วางไว้

วิธีการศึกษา

1. กำหนดพื้นที่และขอบเขตในการศึกษา
2. ศึกษาภาคสนามพื้นที่ป่าภูหมากยาง เช่น วิถีชีวิตของสัตว์ ผืนป่า ต้นไม้ สัตว์ และสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ การลงพื้นที่จริงเพื่อเก็บข้อมูลภาคสนามโดยใช้รูปแบบการสังเกตการณ์การอยู่ร่วมกันกับผืนป่า การสังเกตการณ์การอยู่อาศัยของสัตว์
3. การสังเกตสีจากบรรยากาศฤดูกาลในช่วงเดือนกุมภาพันธ์ถึงสิ้นเดือนเมษายน สังเกตสีของใบไม้แห้งในช่วงใบไม้ผลิ และฤดูร้อน สีจากดินในช่วงฤดูร้อน สีจากใบไม้ในช่วงปลายฝนหรือต้นฝน ช่วงเดือนพฤษภาคมถึงเดือนตุลาคม และสังเกตสีของช่วงเวลาฤดูหนาวช่วงเดือนตุลาคมถึงเดือนกุมภาพันธ์ จากแหล่งพื้นที่ศึกษาเรื่องของสีจากฤดูกาลในธรรมชาติของป่าภูหมากยาง
4. การรวบรวมข้อมูลจากการศึกษาภาคสนาม
5. ค้นหาเทคนิคการพิมพ์วัสดุในธรรมชาติ เช่น ใบไม้ ดอกไม้ ต้นหญ้า น้ำ เกลือ เป็นต้น ด้วยสีอะคริลิคบนผ้าใบ เพื่อสะท้อนถึงการบันทึกความคิดชั่วขณะสร้างสรรค์ผลงานสร้างสรรค์
6. การระลึกถึงด้วยเทคนิควิธีการ Sketch ด้วยสีอะคริลิคบนกระดาษ
7. มาประมวลนำไปสู่ภาพร่างในการสร้างสรรค์
8. ศึกษาหลักการถึงโครงสร้างทางธรรมชาติหรือปรากฏการณ์สำคัญที่มีความสัมพันธ์กันของมนุษย์กับธรรมชาติ เช่น ช่วงฤดูใบไม้ผลิจะเป็นช่วงการปรับตัวเพื่ออยู่รอดของธรรมชาติช่วงเวลานี้ มนุษย์ก็มีการปรับตัวเช่นกัน เป็นต้น
9. การเตรียมวัสดุอุปกรณ์ เช่น กระดาษ พู่กัน สี แผ่นรองกระดาษ วัสดุธรรมชาติ ฯลฯ
10. การพิมพ์วัสดุจากธรรมชาติ เป็นตัวกำหนดจุดเริ่มต้นของการทำงาน เช่น การนำใบไม้หรือวัสดุธรรมชาติพิมพ์ลงไปชั้นแรกแล้วค่อย ๆ ปล่อยให้สีแห้งบางส่วนแล้วล้างออกด้วยน้ำสะอาด แล้วพิมพ์ทับทีละชั้นตามความเหมาะสมแล้วปล่อยให้สีของธรรมชาตินำทาง เพื่อต้องการความเป็นธรรมชาติของเทคนิคปรากฏในผลงาน
11. กระบวนการวิเคราะห์ข้อมูลจากการทบทวนวรรณกรรม ทางด้านงานเอกสารวิชาการ ตำรา และงานที่เกี่ยวข้องกับผลงานสร้างสรรค์
12. สรุปผลการสร้างสรรค์ผลงาน โดยอาศัยการพรรณนาประกอบการอธิบายข้อมูล แบบความเรียงตามรูปแบบการจัดทำเอกสารวิทยานิพนธ์ชนิด 5 บท
13. นำมาสู่งานผลงานสร้างสรรค์ที่สมบูรณ์

บทที่ 2

ทบทวนวรรณกรรม

ข้อมูลเกี่ยวกับการสร้างสรรค์

วิทยานิพนธ์เรื่อง “พื้นที่แห่งความทรงจำจากธรรมชาติ” ข้าพเจ้าได้ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับการสร้างสรรค์ทั้งข้อมูลภาคเอกสาร จากตำราเอกสาร วิชาการสื่อออนไลน์และข้อมูลภาคสนาม ข้อมูลทางกายภาพข้อมูลจากสภาพแวดล้อมรวมถึงข้อมูลของศิลปิน และผลงานศิลปกรรมที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาตามหัวข้อดังนี้

ความทรงจำในอดีต

ข้าพเจ้ามีความทรงจำที่เป็นทั้งความสุข ความรัก ความอบอุ่น ฯลฯ ความทรงจำเหล่านี้ มีคุณค่าแก่ตนเป็นอย่างมากและยังพอใจที่ได้เก็บความทรงจำเหล่านี้เอาไว้แม้บางครั้งความทรงจำบางอย่างอาจจะเลือนรางลงไป

เมื่อได้นึกถึงความทรงจำ ตั้งแต่วัยเด็กที่จำความได้จนถึงปัจจุบัน ก็ทำให้นึกถึงใครคนหนึ่งที่ได้จากไปแล้วนั่นก็คือคุณตาของตน คุณตาใช้ชีวิตอยู่อย่างเรียบง่าย โดยพึ่งพาธรรมชาติเป็นหลักในการดำรงชีวิต คุณตาได้ให้เรียนรู้ในวิถีชีวิตของอีสานจากบรรพบุรุษ เช่น การดำรงชีพเป็นนายพราน การทำเครื่องมือเครื่องใช้จากวัสดุจากธรรมชาติ การทำเกษตรกร เป็นต้น

ต่อมาเมื่อข้าพเจ้าอายุ 3 ปี มารดาก็มีบุตรอีกหนึ่งคน เป็นน้องชายตน จึงได้แยกห้องนอนจากมารดา แล้วมานอนกับคุณตาคุณยายตลอดจนเติบโต จึงมีความผูกพันกับคุณตาและคุณยายเป็นอย่างมาก การมีความสัมพันธ์ระหว่างตนกับคุณตา จึงได้สืบทอดวิถีชีวิตที่เรียบง่าย ในวิถีชีวิตอีสาน ศึกษาการใช้ชีวิตแบบพึ่งพาธรรมชาติเป็นหลักในการประกอบชีพ ได้ศึกษาวิธีนายพราน และศึกษาการทำเครื่องมือเครื่องใช้ในการดำรงชีวิตด้วยวัสดุเท่าที่มี ต่อมาในช่วงอายุ 12 ปี ได้เริ่มเข้าป่าดำรงชีวิตในป่ากับคุณตา เริ่มเข้าสัมผัสป่าในครั้งแรกคือช่วงเวลากลางคืน ระยะการเดินทางโดยประมาณ 1.5 กิโลเมตรเป็นครั้งแรกที่ตนหวาดกลัวมาก โดยพื้นที่มีป่าทึบ เต็มไปด้วยเถาวัลย์ปกคลุม มีไฟฉายคนละ 1 ดวง เดินขึ้นภูเขาด้วยเส้นทางแคบ ๆ ของเส้นทางที่ถูกน้ำเซาะของช่องแคบต้นไม้ เป็นการเดินที่ลำบากและเหนื่อยมาก ในวัตถุประสงค์การเดินทางป่าครั้งนี้คือไปเก็บเห็ดโคนหรือเห็ดปลวก ด้วยการได้สัมผัสพื้นที่ป่าเป็นครั้งแรกจึงมีความรู้สึกประทับใจเป็นอย่างมาก ซึ่งในป่ามีอะไรที่เยอะแยะมากมายน่าค้นหา ข้าพเจ้าจึงได้เรียนรู้วิถีชีวิตอยู่ร่วมธรรมชาติอย่างจริงจัง ตลอดจนอายุ 18 ปี ซึ่งเป็นช่วงที่ต้องได้ศึกษาระดับการศึกษาที่สูงขึ้น ทำให้ห่างไกลจากบ้าน ได้สอบเข้ามหาวิทยาลัยมหาสารคามในช่วงแรกของการเรียน ก็ได้มีโอกาสกลับบ้านบ่อยในช่วงวันเสาร์ และวันอาทิตย์ ด้วยระยะเวลาและระยะทางที่ต้องห่างจากบ้าน ข้าพเจ้าจึงมีความรู้สึกโหยหาวิถีชีวิตที่ดั้งเดิมอยากอยู่ในพื้นที่ ที่เต็มไปด้วย

ด้วยธรรมชาติเช่นอดีตต่อมาในช่วงอายุ 22 ปี คุณตาของได้จากไป ท่านเป็นผู้ที่ให้ความรู้ เลี้ยงดูอบรม สั่งสอนมาโดยตลอด ความทรงจำที่เกี่ยวกับคุณตา ก็ยังไม่เคยหายไปเลยยังนึกถึงความใจดี ความรัก ความเมตตา นึกถึงภาพสุดท้ายที่ได้เห็นคุณตา ภาพที่มักจะผ่านเข้ามาในสมอง ให้หวนคิดถึง และอยากได้กลับมาอีกครั้ง แต่ยังคงย้อนกลับไปไม่ได้คงเหลือเพียงความทรงจำที่ทำให้ได้นึกถึงตลอดเวลา

วิถีชีวิตในชนบทอีสานมีความสงบ พึ่งพาอาศัยกันท่ามกลางสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ มีความเป็นอยู่อย่างพอเพียง ผู้คนมีความเอื้ออาทรพึ่งพาอาศัยกัน บนพื้นฐานทางวัฒนธรรมประเพณี อันดีงามที่สืบทอดมายาวนาน จากสภาพแวดล้อมใกล้ชิดธรรมชาติ ให้ความรู้สึกอบอุ่น สงบ ที่อยู่อาศัยมักบ่งบอกถึงสภาพชีวิต สังคม และสิ่งแวดล้อม ดั่งบ้านอีสาน มักปลูกกันเป็นกลุ่มอาศัยอยู่ในหมู่เครือญาติ มีความโอบอ้อมอารี เกื้อกูลกัน (ธีรวัฒน์ แคล้วคล่อง, 2563 : 33) การได้สัมผัสธรรมชาติ หายใจเอาอุ่นไอของอากาศบริสุทธิ์จากต้นไม้ที่ล้อมรอบนั้น ล้วนส่งผลดีต่อร่างกายและจิตใจ รวบรวมว่าร่างกายได้ฟื้นคืนพลังขึ้นมาใหม่ โดยมีการเชื่อมต่อกับประสาทสัมผัสของเราด้วยประสาทสัมผัสทางการมองเห็น การได้ยิน การได้รับรส กลิ่น และการสัมผัส เป็นสะพานเชื่อมระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ

สามารถระบุตำแหน่งที่ตั้งได้ เช่น การไปใช้ชีวิตในป่าทึบการเดินป่าท่องเที่ยว การนอนการรับรู้เชิงพื้นที่ของมนุษย์ ธรรมชาติ เป็นความสัมพันธ์เชิงรูปธรรม สัมผัสรับรู้ มองเห็น สังเกตได้ด้วยตา การสัมผัสในป่า การเดินป่า ได้สัมผัสด้วยปากการรับรู้ทาง ตา หู จมูก ลิ้น กาย ฯลฯ หน่วยที่สองคือ พื้นที่ทางความคิด (mental space) เป็นพื้นที่ที่ถูกสร้างขึ้นมาจากการนึกคิด ความเชื่อ หรือทัศนคติภายใน ที่ส่งผลต่อความคิณำทางไปสู่จินตนาการให้เกิดเป็นความจริงใหม่ แล้วแสดงออกไปสู่พื้นที่ทางกายภาพ หน่วยที่สามคือ พื้นที่ทางสังคม (social space) ซึ่งเป็นพื้นที่ที่ประกอบสร้างขึ้นมาระหว่างพื้นที่ทางกายภาพกับพื้นที่ทางความคิด จึงส่งผลในพื้นที่ทางสังคม ที่เป็นพื้นที่ที่ข้าพเจ้า

ดำรงชีวิตในปัจจุบัน ซึ่งความเกี่ยวข้องของ 3 หน่วยพื้นที่นี้เรียกว่าเป็น ความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ (spatial relationship) ที่ซ่อนความหมายและนัยยะแฝงอยู่ในธรรมชาติ ที่สะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ความสัมพันธ์เชิงพื้นที่นั้นถูกผูกโยงติดกับมนุษย์ ที่มีการปฏิสัมพันธ์ เลื่อนไหล เปลี่ยนแปลง อยู่ตลอดเวลา ทั้งนี้ความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ที่จะเกิดขึ้น เป็นพื้นที่ของความเป็นตัวแทน (representational space) เกิดจากการแปลงรูปพื้นที่ในการดำรงชีวิตผ่านระบบสัญลักษณ์ พื้นที่ของความเป็นตัวแทนนี้สะท้อนให้เห็นถึงการดำเนินชีวิตของมนุษย์ และความเป็นอยู่ของคนในสังคมนั้นจริง ๆ พื้นที่นี้ จึงเต็มไปด้วยความหมาย และการประกอบสร้างของประสบการณ์ ทั้งนี้จะเปลี่ยนแปลงไปตามบริบทของสังคมในแต่ละช่วงเวลา (นราธร สายเส็ง, 2560 : 235)

สภาพหลังสมัยใหม่ปรากฏในแง่ของการบริโภคสัญญา หรือในวงการศิลปะ จึงทำให้ยากที่จะสรุปได้ว่า สังคมขณะนี้เป็นอย่างไร เกิดเป็นภาวะเร่งเร็ว ในการเปลี่ยนแปลงสังคมอันส่งผลโดยตรงต่อปัจเจกบุคคลที่เป็นส่วนหนึ่งซึ่งเริ่มรู้สึกถึงความรู้สึกโดดเดี่ยว และสภาพแวดล้อมที่อยู่อาศัยที่คับแคบ ข้าพเจ้าจึงเลือกหันกลับไปมองภาพ ความสุขที่ตนเคยสัมผัสเมื่อครั้งอดีตเพื่อปลอบประโลมใจ ซึ่งการมองย้อนกลับไปหาความสุขนี้เอง เรียกว่า “การโหยหาอดีต” (ภุริณัฐ พฤกษ์เนรมิต, 2563 : 2)

ภาพและเรื่องราวของอดีต มักย้อนกลับมาในความคิดของคนเราในสภาวะใดสภาวะหนึ่งเสมอ คนเราอาจมีแรงจูงใจให้คิดถึงอดีต จากสถานที่ หรือเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่ได้เคยประสบมาและเมื่อได้ประสบเหตุการณ์ หรือไปอยู่ในสถานที่เดิมอีกครั้ง ก็จะมีส่วนให้คนเรานึกถึงอดีต อารมณ์การย้อนคิดถึงอดีตหรือความโหยหาในอดีตนั้น ยิ่งคนที่อายุมากขึ้นก็จะมีเรื่องราวให้ย้อนระลึกได้มากยิ่งขึ้น การทำความเข้าใจ การเรียนรู้ และการยอมรับเรื่องราว ต่าง ๆ ที่ผ่านไปแล้วนั้น ก่อให้เกิดวุฒิภาวะในแต่ละบุคคล และแปรเปลี่ยนเป็นบุคลิกภาพในเวลาต่อ ๆ มา การคิดถึงอดีต และอารมณ์ของความโหยหาในอดีตจึงเป็นอารมณ์สามัญอย่างหนึ่งของมนุษย์ (สุภาพงค์ เลิศนิยมชน, 2555 : 64)

จากการได้ศึกษา ความเป็นมาวิถีชีวิตชนบทอีสาน ที่มี การพึ่งพาอาศัยสิ่งแวดล้อมธรรมชาติ บนพื้นฐานวัฒนธรรมประเพณี ที่มีการสื่อถึงสภาพชีวิต สังคม และสิ่งแวดล้อมโดยรอบตัว การรับรู้เชิงพื้นที่ของมนุษย์กับธรรมชาตินั้น เป็นพื้นที่ที่ถูกสร้างขึ้นมาจากการนึกคิดความเชื่อ ทศนคติภายในของแต่ละบุคคล ที่ส่งเสริมทางกายภาพ ทางความคิด และทางสังคม ได้เป็นอย่างดี มนุษย์กับธรรมชาติ จึงถูกผูกโยงปฏิสัมพันธ์กันอยู่ตลอดเวลา เหล่านี้ สะท้อนให้เห็นถึง การดำเนินชีวิตของมนุษย์และความเป็นอยู่ของคนในสังคมนั้น การเปลี่ยนแปลงสังคมที่ส่งผลปัจเจกบุคคลที่เป็นส่วนรู้สึกถึงความรู้สึกโดดเดี่ยวพื้นที่อาศัยที่คับแคบ หรือพื้นที่ที่ส่งผลกระทบในการดำรงชีวิต แล้วกลับไปมองภาพความสุขที่ตนเคยสัมผัสเมื่อครั้งอดีต ภาพเรื่องราวในอดีตจึงเกิดขึ้น เป็นแรงจูงใจให้คิดถึงความทรงจำในอดีต เป็นอารมณ์ที่ย้อนคิดถึงหรือโหยหาอดีต เรื่องราวของอดีตจึงเป็นอารมณ์สามัญอย่างหนึ่งของมนุษย์นั่นเอง

ทฤษฎีมนุษย์กับธรรมชาติ

มนุษย์กับธรรมชาติมีความสัมพันธ์กันอย่างแนบแน่นแพ้นมาแสนนาน ตั้งแต่มนุษย์แรกปรากฏขึ้นมาบนพื้นโลก มนุษย์เป็นองค์ประกอบอย่างหนึ่งของธรรมชาติ มนุษย์อาศัยอยู่ในธรรมชาติ มนุษย์อาศัยธรรมชาติเป็นปัจจัยในการดำรงชีวิต ธรรมชาติจึงเป็นความสำคัญส่วนหนึ่งของชีวิตมนุษย์ มนุษย์กับธรรมชาติเป็นส่วนของกันและกัน มนุษย์กับธรรมชาติไม่อาจแยกตัวออกจากกัน และกันได้เมื่อใดที่มีเหตุมีผลกำหนดให้ต้องแยกจากกัน เมื่อนั้นย่อมวินิจฉัยได้ว่าทั้งมนุษย์และธรรมชาติกำลังมุ่งวิถีการเปลี่ยนแปลงสู่หายนะด้วยกันทั้งสองฝ่าย

เป็นที่แน่ชัดว่าปัจจัยทั้งสิ้น ของชีวิตซึ่งเป็นปัจจัยวัตถุ ย่อมได้มาจากการแปรสภาพหรือการทำลายส่วนหนึ่งของธรรมชาติ ในอดีตผู้คนในยุคต้น ๆ นั้นมีชีวิตอยู่ภายใต้อิทธิพลของธรรมชาติ การเปลี่ยนแปลงธรรมชาติเกิดขึ้นอย่างค่อยเป็นค่อยไป จึงอยู่ในวิสัยที่ธรรมชาติจะปรับสมดุลในตัวของมันเองได้ ผลกระทบจากการเปลี่ยนแปลง จึงยังไม่ปรากฏให้เห็น แต่เมื่อมนุษย์มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น มีความเจริญก้าวหน้าทางเทคโนโลยีมากขึ้น ธรรมชาติถูกเปลี่ยนแปลงอย่างมากมายและรวดเร็ว เพื่อสนองต่อความต้องการของมนุษย์ และในปัจจุบันโลกได้ก้าวเข้ามาสู่ยุคแห่งการแข่งขันกันพัฒนาทางด้านเศรษฐกิจ ส่งผลให้มีการทำลายล้างธรรมชาติอย่างรุนแรงจนถึงระดับที่ธรรมชาติเริ่มเสียสมดุล และก่อให้เกิดความเดือดร้อนแก่มนุษย์ที่อาศัยอยู่ในสิ่งแวดล้อมนั้น (จันทวัน เบ็ญจวรรณ, 2565 : ออนไลน์)

ความสัมพันธ์ในลักษณะที่มนุษย์ถูกควบคุมโดยธรรมชาติ ความสัมพันธ์ของมนุษย์กับธรรมชาติในลักษณะเช่นนี้กินเวลายาวนานมาก นับตั้งแต่บรรพบุรุษของมนุษย์แบบปัจจุบันได้กำเนิดขึ้นมาบนโลกนี้เมื่อประมาณ 300,000 ปีมาแล้ว มนุษย์ในสมัยเริ่มแรกนั้นอยู่ในโลกที่ปราศจากขอบเขต เมื่อถิ่นที่อยู่ของเขาไม่มีอาหาร หรือสภาพแวดล้อมไม่เอื้ออำนวยต่อการดำรงชีวิต ก็ย้ายไปหาที่อยู่ใหม่ พวกเขาจะแสวงหาที่อยู่ใหม่ไปเรื่อย ๆ เพื่อให้ชีวิตสามารถอยู่รอดต่อไปได้ มนุษย์ในสมัยนี้ดำรงชีวิตอยู่ด้วยการล่าสัตว์และเก็บพืชพันธุ์ต่าง ๆ ที่หาได้จากธรรมชาติ เริ่มแรกของการล่าสัตว์ก็ใช้มือเปล่าในการจับสัตว์เล็ก ๆ และต่อมารู้จักใช้อาวุธง่าย ๆ ในการล่าสัตว์ใหญ่

มนุษย์เริ่มแรกยังไม่รู้จักการเพาะปลูก การเลี้ยงสัตว์ พวกเขารู้จักทำอาวุธ และเครื่องมือต่าง ๆ ด้วยหิน กระจุก และเขาสัตว์ ใช้หนังสัตว์เป็นเครื่องนุ่งห่ม รู้จักใช้ไฟ อาศัยอยู่ในถ้ำ วิธีการดำเนินชีวิตของมนุษย์ในระยะแรก ๆ ยังไม่ดีไปกว่าสัตว์อื่น ๆ มากนัก มนุษย์ใช้พลังงานของร่างกายทั้งหมดไปในการแสวงหาอาหารมาบริโภค ความปลอดภัยในชีวิตมีน้อย เนื่องจากการที่ต้องเคลื่อนย้ายอยู่ตลอดเวลาเพื่อหาอาหาร ทำให้เวลาว่างน้อย ในระยะเริ่มแรกของการมีมนุษย์ ธรรมชาติยังไม่ค่อยมีการเปลี่ยนแปลงด้วยน้ำมือของมนุษย์ ทั้งนี้เพราะในขณะนั้นประชากรยังมีจำนวนน้อยและอยู่กันอย่างกระจัดกระจาย ประกอบกับมีวิธีการดำเนินชีวิตแบบง่าย ๆ ชีตความสามารถในการดัดแปลงธรรมชาติยังมีน้อย (จันทวัน เบ็ญจวรรณ, 2552 : ออนไลน์)

การที่มนุษย์เริ่มเอาชนะธรรมชาติ เริ่มรู้จักดัดแปลงธรรมชาติมากขึ้น มีการเปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมเดิมให้เป็นสภาพแวดล้อมใหม่ เช่น การทำลายป่าไม้เพื่อนำมาทำพื้นที่เพาะปลูก ทำให้พืชพันธุ์ธรรมชาติเดิมถูกทำลายและบางชนิดสูญพันธุ์ สัตว์ป่าได้รับอันตราย ไร่ที่อยู่ ขาดแคลนอาหาร และบางชนิดก็สูญพันธุ์ไปในที่สุด และยังส่งผลไปสู่ธรรมชาติส่วนอื่น ๆ เช่น ดินเกิดการชะล้างพังทลาย ดินขาดความอุดมสมบูรณ์ โรคและแมลงบางชนิดระบาด รบกวนพืชผลทางการเกษตร

ภาวะอากาศแปรปรวน ฝนไม่ตกต้องตามฤดูกาล เกิดอุทกภัย แต่ความรุนแรงในการทำลายธรรมชาติ ในระยะนี้ยังมีไม่มากเท่ากับในระยะต่อมา ทั้งนี้เนื่องจากในขณะนั้นจำนวนประชากรยังมีจำนวนน้อยกว่า เครื่องมือเครื่องใช้ต่าง ๆ ก็ยังมีประสิทธิภาพน้อยกว่า ธรรมชาติยังมีโอกาสฟื้นตัวและปรับตัวให้เข้าสู่ภาวะสมดุลได้

ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับป่า

ป่าไม้เป็นทรัพยากรธรรมชาติประเภทที่ใช้แล้วเกิดทดแทนได้อาจเรียกว่าทรัพยากรธรรมชาติหมุนเวียน เพราะเมื่อนำมาใช้แล้วสามารถเกิดขึ้นทดแทนได้ ถ้ามีการบำรุงรักษาให้ดี และเป็นระบบนิเวศที่มีกลุ่มสิ่งมีชีวิตทั้งพืชและสัตว์อาศัยอยู่ร่วมกัน นอกจากสิ่งมีชีวิตยังมีสิ่งไม่มีชีวิตอีกด้วยเหล่านี้ล้วนมีประโยชน์ทั้งทางตรงและทางอ้อมต่อมนุษย์

กลุ่มสิ่งมีชีวิต ที่อยู่ในป่าที่สำคัญมี 3 กลุ่ม คือ

พืช ได้แก่ ต้นไม้ ทั้งขนาดใหญ่ ขนาดเล็ก รวมทั้งเถาวัลย์และไม้เลื้อยต่าง ๆ ทำหน้าที่สำคัญเป็นผู้ผลิต (producer) ในระบบนิเวศและเป็นแหล่งของปัจจัยสี่

สัตว์ป่า ได้แก่ สัตว์บก สัตว์น้ำ สัตว์สะเทินน้ำสะเทินบกทุกชนิด ที่อาศัยอยู่อย่างอิสระในป่า โดยไม่มีใครเลี้ยงดูและเป็นเจ้าของ หน้าที่ของสัตว์ในระบบนิเวศ คือ เป็นผู้บริโภคน (consumer) เป็นอาหารและใช้เป็นยาสมุนไพร แล้วสัตว์ป่ายังช่วยควบคุมสมดุลธรรมชาติของป่าด้วย

ผู้ย่อยสลาย (decomposer) ได้แก่ จุลินทรีย์พวกแบคทีเรียและเห็ดราชนิดต่าง ๆ ซึ่งเป็นตัวเปลี่ยนอินทรียสารให้เป็นสารอินทรีย์ที่เป็นสารอาหารของพืช และพืชดูดซึมเอาไปใช้สร้างเนื้อเยื่อพืชได้ (ปรีชา สุวรรณพันธ์, 2556 : ออนไลน์)

ข้าพเจ้ากับธรรมชาติในป่าภูหมากยาง

ในการสร้างสรรค์ผลงานผู้วิจัยเก็บข้อมูลภาคสนาม โดยการเป็นการลงพื้นที่จริงที่ เกี่ยวข้องกับเนื้อหาที่เราจะสร้างสรรค์ผลงาน ข้าพเจ้าจึงลงพื้นที่ไปสำรวจข้อมูลบางส่วนเพื่อเรียนรู้ หาข้อมูลเพิ่มเติม ในสิ่งที่ยากจะทำในการสร้างสรรค์ผลงานได้มากกว่าดูผ่านสื่อ หรือรูปภาพการลงภาคสนามอาจจะได้ข้อมูลมากกว่า ทำให้สามารถสัมผัส รับรู้การระลึกถึงความทรงจำในอดีตได้ อาทิ ป่าต้นไม้อ่อน ทุ่งฟ้าและสรรพชีวิตต่าง ๆ

ความสามารถในการรู้สึกถึงความสุข ความเจ็บปวดและความกลัว ไม่ได้มีแค่ในมนุษย์เท่านั้น อันที่จริงอารมณ์ความรู้สึกเหล่านี้เป็นสิ่งสำคัญมากในการเอาตัวรอดของสิ่งมีชีวิตหลายสายพันธุ์ พบเห็นได้ในมนุษย์และสัตว์ชนิดอื่นด้วย

การมองว่าสรรพสิ่งต่างมีคุณค่าในตัวเอง มีอยู่อย่างพึ่งพากัน อันเกิดจากการรับรู้ร่วมกันว่า ตัวตนของเขาไม่ได้แยกออกจาก ธรรมชาติ เป็นการรับรู้ถึงสัมพันธ์อันยิ่งใหญ่ที่เกิดจากพื้นฐานของความเคารพ ความรู้สึกอ่อนน้อมถ่อมตนต่อธรรมชาติ (ประเวศ อินทองปาน, 2559 : 20) อันที่จริง

แล้วแนวคิดที่ยึดนิเวศเป็นศูนย์กลางนั้นไม่ได้ให้คุณค่า หรือความสำคัญอยู่ที่สิ่งใดสิ่งหนึ่ง แต่หากเป็นการมองโลกธรรมชาติแบบองค์รวม การเปลี่ยนแปลง ของสรรพสิ่งไม่ใช่การเปลี่ยนแปลงในระดับปัจเจก แต่เป็นการเปลี่ยนแปลงที่ สัมพันธ์กันของทุกสรรพสิ่ง มนุษย์เป็นส่วนหนึ่งของโลกธรรมชาติ หรือใน ท่ามกลางความหลากหลายนี้ มีมนุษย์เป็นเพียงองค์ประกอบเล็ก ๆ องค์ประกอบหนึ่งเท่านั้น แม้ในโลกธรรมชาติที่ประกอบไปด้วยคน พืช สัตว์ และอีกมากมาย ทำงานประสานกัน (โดยไม่รวมว่าปรากฏการณ์ทางธรรมชาติเป็นภัยต่อมนุษย์เช่น ไฟป่า น้ำท่วม) แต่มนุษย์มีคุณลักษณะที่เพิ่มเติมจากธรรมชาติคือ มนุษย์มีระบบ ความคิด ทั้งในทางจริยธรรม ศีลธรรม ที่ทั้งในพืชและสัตว์ ประกอบกับคุณลักษณะที่มีทั้งดีและไม่ดีในมนุษย์ การกำหนดคุณค่าทางจริยธรรม ศีลธรรมจึง มีความจำเป็นที่มนุษย์ควรนำมาใช้เพื่อการอยู่ร่วมกันในโลกธรรมชาติ (สุภาพรรณ ไกรเดช, วรณวิสาข์ ไชโยโย, 2563 : 91 - 92)

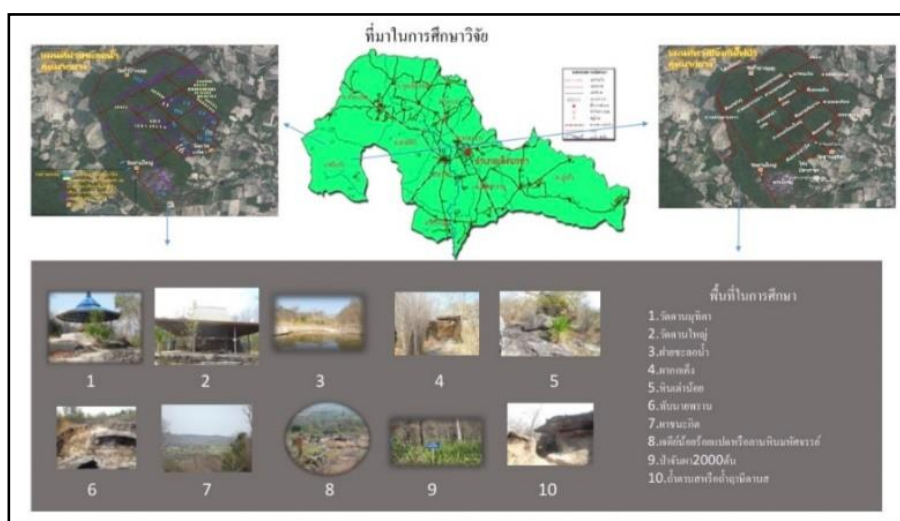
สัตว์ป่าจึงอำนวยความสะดวกให้นานาประการให้แก่มนุษย์และทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ มากมาย อย่างไรก็ตามประโยชน์ส่วนใหญ่เป็นไปในทางอ้อมมากกว่าทางตรง จึงทำให้มองไม่ค่อยเห็นคุณค่าของสัตว์ป่าเท่าที่ควร เมื่อเทียบกับทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ เช่น ป่าไม้ น้ำ และแร่ธาตุ เป็นต้น

คุณค่าของสัตว์ป่าต่อทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ คนส่วนใหญ่มองเห็นความสัมพันธ์ระหว่างทรัพยากรธรรมชาติต่าง ๆ อย่างชัดเจน โดยเฉพาะทรัพยากรป่าไม้ เป็นต้นว่า ป่าไม้ทำให้สัตว์ป่ามีที่อยู่อาศัย เป็นอาหาร และเป็นที่พักภัย ป่าไม้ทำให้ดินอุดมสมบูรณ์ ป้องกันการกัดเซาะของน้ำ ลม ป่าไม้ช่วยทำให้มีน้ำไหลตลอดปี น้ำใสสะอาดปราศจากตะกอน ป่าไม้ช่วยทำให้ฝนตก บรรเทากระแสนลมพายุ ป่าไม้ทำให้อากาศไม่ร้อนไม่หนาว ป่าไม้เป็นแหล่งสะสมแร่ธาตุและป่าไม้ทำให้มนุษย์ได้ใช้สอย ขาดป่าไม้ทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ ก็อยู่ไม่ได้ ทำนองเดียวกันกับทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ ที่คนจะมองเห็นความสัมพันธ์ซึ่งกันและกัน ทั้งนี้ยกเว้นสัตว์ป่ามักจะมองเห็นเฉพาะต้องอาศัยทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ เท่านั้น แต่ในข้อเท็จจริงแล้ว สัตว์ป่าก็มีผลต่อทรัพยากรธรรมชาติอื่น ๆ ไม่น้อยเช่นเดียวกัน อย่างเช่นทรัพยากรป่าไม้ สัตว์ป่า ก็มีผลช่วยหลายอย่าง เช่น สัตว์ป่าช่วยทำลายศัตรูป่าไม้ สัตว์ป่าช่วยผสมเกสรดอกไม้ สัตว์ป่าช่วยในการกระจายเมล็ดพันธุ์ไม้ สัตว์ป่าช่วยทำให้ดินอุดมสมบูรณ์ยิ่งขึ้น เป็นต้น (ภูมิพล อดุลเดชา, 2563 : ออนไลน์)

ข้อมูลทางกายภาพภูมิศาสตร์ ป่าภูหมากยาง

ทำเลที่ตั้ง ตำบลศรีแก้ว อยู่ห่างจากอำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร ไปทางทิศใต้ระยะทางประมาณ 29 กิโลเมตร และห่างจากจังหวัดยโสธร ประมาณ 65 กิโลเมตร มีเนื้อที่โดยรวมทั้งหมดประมาณ 125 ตารางกิโลเมตร หรือ ประมาณ 78,125 ไร่ มีอาณาเขตพื้นที่อยู่ติดกับท้องถิ่นใกล้เคียง ดังนี้

ทิศเหนือ	ติดต่อกับตำบลห้องแซง อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร
ทิศตะวันออก	ติดต่อกับตำบลส้มผ่อ อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร
ทิศตะวันตก	ติดต่อกับตำบลหนองแหน อำเภอกุดชุม จังหวัดยโสธร
ทิศใต้	ติดต่อกับตำบลคำเตย อำเภอไทยเจริญ จังหวัดยโสธร

ภาพที่ 1 แสดงลักษณะของเขตพื้นที่

ที่มา : สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเลิงนกทา “แผนที่อำเภอเลิงนกทา” สืบค้นเมื่อ 25 มกราคม 2565 เข้าถึงจาก <https://district.cdd.go.th/loengnoktha/%>

กฎหมาย บ้านศรีสวัสดิ์ ตำบลศรีแก้ว อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร

กฎหมายมีพื้นที่ประมาณ 2,600 ไร่ ตั้งอยู่ที่หมู่ 3 และหมู่ 4 ของตำบลศรีแก้ว เป็นป่าร้อนชื้นและป่าดงดิบพื้นที่ส่วนมากจะเป็นหินและลานหิน ตั้งชื่อภูเขาตามชื่อต้นไม้ที่มีมากที่สุดคือ หมากยาง ลักษณะของต้นหมากยาง เป็นเถาหรือเครือสามารถกินผลได้ มีรสเปรี้ยวอมหวาน จะออกผลช่วงเดือนมีนาคมและสุกปลายเดือนพฤษภาคม หมากยางมี 2 ชนิด คือ หมากยางช้างและหมากยางน้อย เป็นสถานที่ท่องเที่ยวในเชิงอนุรักษ์เพื่อศึกษาธรรมชาติ

ต้นไม้ที่พบในบริเวณกฎหมาย

ไม้เนื้อแข็ง ประกอบด้วย ฝรั่ง, พยุง, มะแฟน, ชิงชัน, แกว, ขามป่า, ชี, สารเปลือย, เค็งดี, ดีหมี่, ตีนนก, มะค่าโมง, มะค่าแต้, กระบก, กระโดน, คอม, หล้า, ถ่ม ฯลฯ

ไม้เนื้ออ่อน ประกอบด้วย แดงแซง, หวดซ่า, มะเกลือ, เหมือดใบมน, คันจ้อง, สะทาง (ลิงจ้อ), เหมือดแอ้, ทองกลาง, ทองหมอง, ยอป่าห้าอ่าว, ตี้ว, มะกอกป่า, ชี้เถ้า, มะขามป้อม, มะกอก, กัลป์, มาด, นนทรี (อาลาจ), หลักดำ, ส้มกบ, ลำดวน, ดอกใส่พุง, ตาแตก, มูก, ส้มโอง, จันผา, จี๊วป่า, ส้มโอง, ซ้อย, ลำไยป่า, ปอดาน, กระจุกดำ, เหมียดป่า, กระจ่อม, หม้อ, ดินเป็ด, ไทร (ใบมน), ยางโดน, ไทร (ใบแหลม), เม่าขี้หมา, หัวเขี้ยว, แหน, ตานกกด, เม็กภู (ยางยาย), สร้อยระร้ออ้อยช้าง, สะค่าง, มะหวิด, ปอดาน, ไชเดน (รากดำ), เหมือดจองจอย, ยมผาม ฯลฯ

ไม้เถา ประกอบด้วย ไล่ไก่, แสนพัน, ดินตั่ง, ถาเอ็นอ่อน, หนามคอม, เล็บแมว, คนทา, ซาเหล้า, ไชชู, เครือชูด, หนามหัน, ส้มลม, ตาไก่, ประสงค์เล็ก, พลุช้าง, ประสงค์ใหญ่, บันไดลิงเครือ, มันเหือบ, โกงโก้ย, เครือมันน้ำ, ส้มป่อย, เครือกลอย, ม่านพระอินทร์, เครือถั่วนก, เขือง, โคคลาน, อ้อยสามสวน, อีรัมปุมเป้า, เสี้ยวเครือ, เครือต่าง, ย่านาง, หมอน้อย, หนามหุน

สมุนไพร ประกอบด้วย เสี้ยวแดง, ต้นทางกระรอก, เจียงปลาตูกน้อย, ประสงค์ใหญ่, เสือดำ, มะขามเครือ, มะนาวป่า, กระจาดไต่หิน, กระจาดไต่ไม้, สาบเสือ, เข็มขาว, เข็มแดง, บอระเพ็ด, ปลาไหลเผือก, ตรีไคร้ตัน, ขมิ้นตัน, ย่านาง, สามสิบกิบเล็ก, สามสิบกิบใหญ่, เจียงปลาตูกใหญ่, ไม้กระที่บโรง, แผ่นดินเย็น

พืชอาหาร ประกอบด้วย กระจะเขียว, เพ็ก, กลอย, อีรอก, หวายป่า, ไร่ไร่, ตาว, สาน, ผักกูด, มันน้ำ, มันเหือบ, หมากแฟน, หมากเม่า, โกงขี้หนู, กระจ่อม, ลำดวน, ตรีค้อ, ผักสาลี

เห็ด ประกอบด้วย เห็ดปลวกจิก, เห็ดน้ำหมาก, เห็ดดิน, เห็ดมันปู, เห็ดยาง, เห็ดเพ็ก, เห็ดบด, เห็ดขอนขาว, เห็ดหน้าแหล่, เห็ดไค, เห็ดสิ้น, เห็ดหลังจ้อ, เห็ดหน้าจ้ว, เห็ดก่อ, เห็ดตีนดำ, เห็ดปลวกใหญ่, เห็ดระโงกขาว, เห็ดระโงกเหลือง

สัตว์ป่า ประกอบด้วย หมากจอก, กระรอก, กระจาด, บ่าง, งูเหลือม, งูจงอาง, งูสิงดง, ไก่ป่า, กบเขียดภูเขา (เหง้า), อึ่งอ่าง, เขียดกะปาด, คางคก, งูเห่า, นกกระโตก, นกเขา, นกแก้ว, นกกาเหว่า, นกอินทรี, นกกด, นกจิบ, นกเค้า, นกกระทา, นกกา, นกแจนแวน, หนูห้วย, หนูพุก, หนูท้องขาว, หนูซิง, เห็นเสือก้อ, จักจั่น (แมงอี), กิ้งก่าแดง, กิ้งก่าใหญ่, จิ้งเหลน, กิ้งกือ, หอยหอม, หลิน

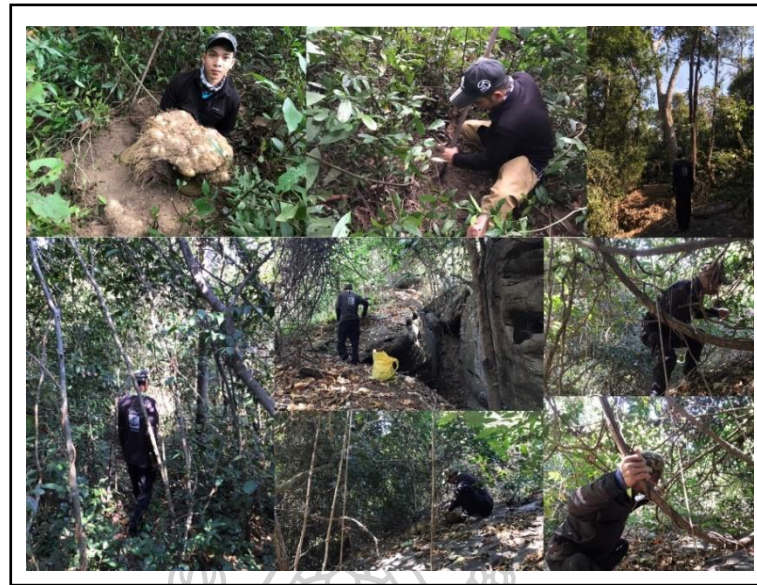

ภาพที่ 2 แสดงลักษณะข้อมูลภาคสนาม เช่น วิถีชีวิต ผืนป่า ต้นไม้ สัตว์ และสิ่งมีชีวิตอื่น ๆ
(ถ่ายโดยผู้ศึกษา ณ จังหวัดยโสธร เดือนพฤศจิกายน พ.ศ 2564)

ภาพที่ 3 แสดงลักษณะของคุณตาที่เป็นผู้ให้ข้อมูลในป่าธรรมชาติภูหมากยาง
(ถ่ายโดยผู้ศึกษา ณ จังหวัดยโสธร เดือนพฤศจิกายน พ.ศ 2564)

ภาพที่ 4 แสดงลักษณะการศึกษาวีถีชีวิตในป่า
(ถ่ายโดยผู้ศึกษา ณ จังหวัดยโสธร เดือนพฤศจิกายน พ.ศ 2564)

ภาพที่ 5 แสดงลักษณะการศึกษากายภาพของป่า
(ถ่ายโดยผู้ศึกษา ณ จังหวัดยโสธร เดือนพฤศจิกายน พ.ศ 2564)

ภาพที่ 6 แสดงลักษณะการศึกษากายภาพของดอกไม้ พันธุ์พุดกษาในช่วงฤดูร้อน
(ถ่ายโดยผู้ศึกษา ณ จังหวัดยโสธร เดือนพฤศจิกายน พ.ศ 2564)

ภาพที่ 7 แสดงลักษณะของการศึกษาและบันทึกประสบการณ์ความทรงจำ
(ถ่ายโดยผู้ศึกษา ณ จังหวัดยโสธร เดือนพฤศจิกายน พ.ศ 2564)

อิทธิพลทางด้านศิลปกรรมที่เกี่ยวข้อง

ผลงานชุด ป่า ก้าว่าง ลมหายใจ โดยสุรศักดิ์ สอนเสนา

สุรศักดิ์ สอนเสนา เป็นอาจารย์สอนประจำภาควิชาทัศนศิลป์แขนงวิชาเครื่องเคลือบดินเผา คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยขอนแก่น เป็นผู้ชำนาญด้านภาพพิมพ์แกะไม้ ซึ่งเป็นเทคนิคที่น่าสนใจ และมีขั้นตอนกระบวนการสร้างสรรค์ รวมถึงการจัดองค์ประกอบศิลป์แบบผสมผสานและมีมุมมองที่แปลกใหม่น่าสนใจเป็นอย่างมาก นอกจากผลงานที่โดดเด่นแล้วยังได้รับเกียรติประวัติและรางวัลระดับชาติมากมาย เป็นที่โดดเด่นในวงการศิลปะในประเทศไทยอีกด้วย

ซึ่งเห็นได้ว่าในงานจะมี รูปแบบเป็นเอกลักษณ์ โดยรูปแบบนั้น มาจากธรรมชาติ ที่ผสมผ่านรูปทรง ปรากฏขึ้นในสภาวะทางกายภาพของธรรมชาติที่มีอยู่จริงในปัจจุบันแรงบันดาลใจด้วยการสัมผัสธรรมชาติอัน วิจิตรมีนัยยะถึงการบริโภคทรัพยากรธรรมชาติของสังคม จึงนำไปสู่สมาธิ สติ และการพิจารณาถึงคุณค่าและ ความเข้าใจถึงสัจจะความเป็นจริงของธรรมชาติในท้ายที่สุด งานสร้างสรรค์ผลงานของ สุรศักดิ์ สอนเสนา มีการเชื่อมโยง หรืออิทธิพล ที่มีต่อการสร้างสรรค์ในเรื่องการจัดองค์ประกอบศิลป์ที่ให้ความรู้สึกถึงความเคลื่อนไหวอย่างมีชีวิตของป่า จึงกลายเป็นอีกหนึ่งแรงบันดาลใจทำให้ข้าพเจ้ามีความสนใจในผลงานของ สุรศักดิ์ สอนเสนา

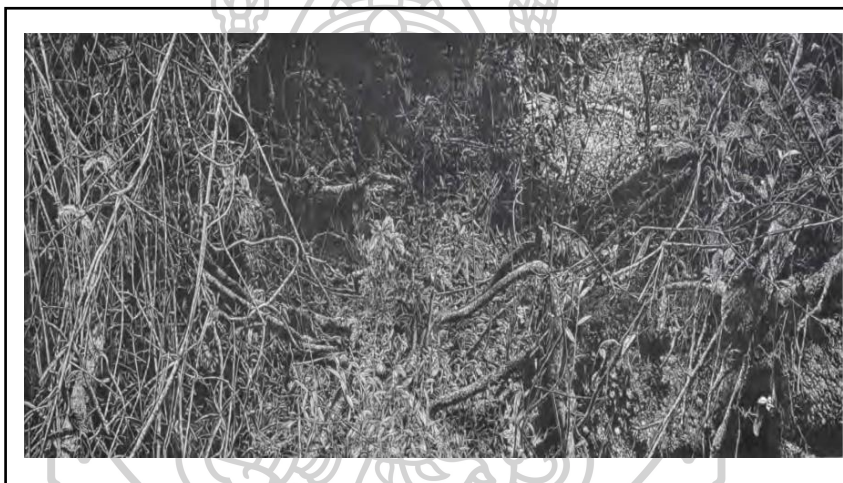
ผลงาน ป่า ก้าว่าง ลมหายใจ นำเสนอถึงความเคารพและความเรียบง่ายของชีวิตในธรรมชาติ อันเป็นแนวทางที่จะนำพาทั้งร่างกายและจิตใจให้เข้าสู่ความสุขสงบโดยแท้จริง ด้วยอุปายที่สร้างขึ้น 2 ประการ คือ การสร้างแรงบันดาลใจด้วยการสัมผัสธรรมชาติอันวิจิตรสมบูรณ์ด้วยประสาทสัมผัสทั้ง 6 ดวงตาที่มองเห็นความงดงามอันหลากหลายของพืชพรรณเมื่อยามแสงฉายาบประทึบลงบนผิว ชับเน้นให้เห็นถึงปริมาตรของรูปทรง จมูกที่รับรู้ถึงกลิ่นอ่อนไอหอมของผืนป่ารวมถึงออกซิเจนบริสุทธิ์ที่สุดเข้าและออกเมื่อปลายจมูกได้สัมผัส หูที่รับรู้ได้ถึงเสียงกังวานแว่วของสรรพสัตว์ผู้อาศัยมาแต่ไกล เป็นต้น ประการที่ 2 คือ การสร้างสรรค์ผลงานภาพพิมพ์แกะไม้ที่มีรูปแบบของผลงานในลักษณะเหมือนจริง ด้วยน้ำหนักของขาอยู่กับคำที่บ่งบอกถึงความเป็นแก่นแท้ของสรรพสิ่งที่ไร้กาลเวลา ผ่านรูปทรงที่ปรากฏขึ้นในสภาวะทางกายภาพของธรรมชาติที่มีอยู่จริงในปัจจุบัน เช่น ต้นไม้ ก้อนหิน ต้นหญ้า เถาวัลย์ เป็นต้น บนระนาบ 2 มิติ ของแผ่นไม้จริงขนาดใหญ่ซึ่งมีนัยยะถึงการบริโภคทรัพยากรธรรมชาติของสังคม แล้วทั้ง 2 สิ่งนี้จึงนำไปสู่สมาธิ สติ และการพิจารณาถึงคุณค่าและความเข้าใจถึงสัจจะความเป็นจริงของธรรมชาติในท้ายที่สุด

สุรศักดิ์ สอนเสนา จึงเป็นหนึ่งแรงบันดาลใจและเป็นอิทธิพลในด้านเนื้อหาสาระที่มาจากธรรมชาติ การสร้างสรรค์ผลงานที่ใช้เทคนิคภาพพิมพ์แกะไม้ที่มีรูปแบบของผลงานในลักษณะเหมือนจริง ด้วยน้ำหนักของขาอยู่กับคำที่บ่งบอกถึงความเป็นแก่นแท้ของสรรพสิ่งที่ไร้กาลเวลา ผ่านรูปทรงที่ปรากฏขึ้นในสภาวะทางกายภาพของธรรมชาติที่มีอยู่จริงในปัจจุบัน มีรูปแบบทางธรรมชาติสะท้อนอารมณ์ได้อย่างชัดเจน

ภาพที่ 8 สุรศักดิ์ สอนเสนา ผลงานศิลปินพจน์ ชั้นที่ 1 ปี 2557

ชื่อผลงาน ทางกลับบ้าน (The road to home) ขนาด 114 x 229.5 ซม. เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้

ภาพที่ 9 สุรศักดิ์ สอนเสนา แสดงภาพผลงานในระยะที่ 3 ชั้นที่ 4 ปี 2556

ชื่อผลงาน ป่า ลมหายใจ (Forest Breath) ขนาด 79 x 230 ซม. เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้

ไพโรจน์ วังบอน เป็นศิลปินอิสระ ที่เคยระดับปริญญาโท สาขาจิตรกรรม คณะจิตรกรรมฯ มหาวิทยาลัยศิลปากร เป็นจิตรกรที่สร้างสรรค์ผลงานด้วยการชูดอกและเซ็ดดอกเป็นเครื่องมือที่ใช้แทนที่แปรงที่สามารถสร้างพื้นผิวที่ทำให้ดูเหมือนเส้นใยของพืชและความรู้สึกเคลื่อนไหวภายใต้รูปทรงที่เป็นนามธรรมประกอบไปด้วยความโดดเด่นของพื้นผิวทิศทางและบรรยากาศที่เกิดจากการทับซ้อนกันของรูปทรงจากเทคนิคทางกิจกรรมโดยมีเนื้อหาที่นำเสนอการกำเนิดของธรรมชาติอันเป็นแง่มุมความงามภายใต้ความอุดมสมบูรณ์ในธรรมชาติ ไพโรจน์เขาสนใจในรายละเอียดของร่องรอยการเปลี่ยนแปลงตั้งแต่การกำเนิดของชีวิตในธรรมชาติ ที่เขาได้ถ่ายทอดสภาวะทางอารมณ์ต่อความจริงของวัฏจักรธรรมชาติผ่านการประกอบขึ้นของทัศนธาตุ เช่น เส้น พื้นผิว จังหวะ และสีของช่วงฤดูกาลทางธรรมชาติให้สามารถสะท้อนอารมณ์ดังกล่าวออกมาได้ชัดเจน

ผลงานชุดสาระของชีวิตในธรรมชาติ โดย ไพโรจน์ ว่างบอน

ไพโรจน์ ว่างบอน จึงเป็นหนึ่งในแรงบันดาลใจและเป็นอิทธิพลในด้านรูปแบบการสร้างสรรค์ผลงานที่ใช้พื้นผิวที่ทำให้เส้นใหญ่ของพืชและความรู้สึกเคลื่อนไหว การทับซ้อนกันของเทคนิคที่สะท้อนอารมณ์ต่อความจริงของวิถีจักรธรรมชาติและผสมผสานต้นแบบทางธรรมชาติสะท้อนอารมณ์ได้อย่างชัดเจน

ภาพที่ 10 ภาพผลงานของไพโรจน์ ว่างบอน
ชื่อผลงาน กำเนิดของชีวิตในธรรมชาติ ขนาด 200 x 250 ซม. เทคนิค จิตรกรรมสีน้ำมันบนผ้าใบ

ภาพที่ 11 ภาพผลงานของไพโรจน์ ว่างบอน
ชื่อผลงาน สาระของชีวิตในธรรมชาติ หมายเลข 1 ขนาด 200 x 250 ซม. เทคนิค จิตรกรรมสีน้ำมันบนผ้าใบ

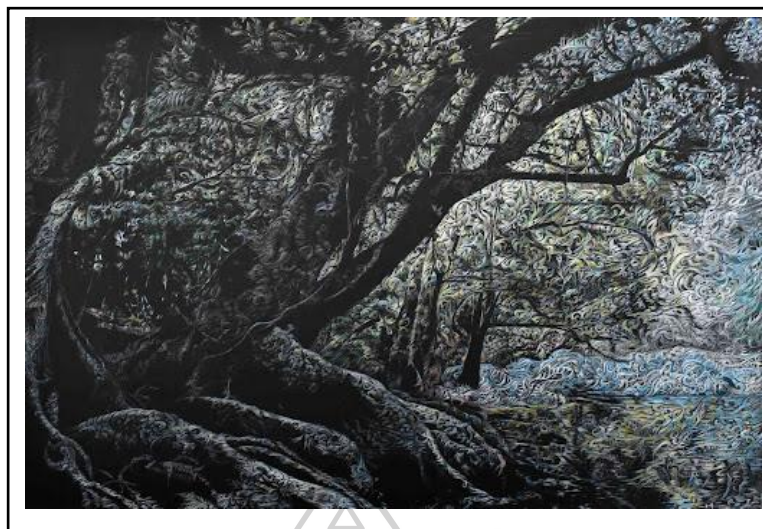
ไพโรจน์ วังบอน (2540 : ออนไลน์) กล่าวถึงผลงานสร้างสรรค์ของตนไว้ได้อย่างน่าสนใจว่า สรรพสิ่งทั้งหลายย่อมเกิดขึ้นสืบเนื่องสัมพันธ์กันตามเงื่อนไขแห่งเหตุปัจจัยที่มาประกอบกัน ตามหลักการของความเป็นเหตุเป็นผล ตามกฎเกณฑ์อันมีอยู่ตามธรรมชาติ การเปลี่ยนแปลงทั้งหลายของสรรพชีวิตจะเกิดขึ้น ดำรงอยู่ และแปรเปลี่ยนดับสลาย ผุพังไปตามกาลเวลา ผลงานวิทยานิพนธ์ของข้าพเจ้าในชุดนี้ เป็นการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรมเพื่อสะท้อนอารมณ์ความรู้สึกภายในที่มีต่อธรรมชาติ ความจริงของความไม่เที่ยงแท้แน่นอน ความเป็นแก่นสารของวิภูษะแห่งการเกิด แก่ เจ็บ ตาย การดำรงอยู่ของชีวิตที่ดำเนินไปตามวัฏวนของกระแสแห่งความเปลี่ยนแปลง

ผลงานชุดธรรมชาติแห่งป่า ธรรมดาแห่งจิต โดยสุพร แก้วดา

สุพร แก้วดา จบการศึกษา ปริญญาโท ภาควิชาศิลปะไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร โดยผลงานของเขาส่วนใหญ่จะเขียนผลงานด้วยดินสอสี ส่วนแนวความคิด เกิดจากปรากฏการณ์ที่ไร้ซึ่ง ความสงบนิ่งผันไปตามสายลม มายาที่เกิดขึ้นนั้น เป็นเพียงภาพที่เกิดขึ้นโดยลม หายใจน้ำเป็นตัวก่อเกิด การเกิดดับในธรรมชาติ นั้นล้วนเกิดขึ้นไปโดยธรรมชาติ ความไม่สงบนิ่งเป็นความจริงแท้ในธรรมชาติ

ผลงานสร้างสรรค์ชุด การก่อรูปของสิ่งหนึ่งบนความเสื่อมสลายของอีกสิ่งหนึ่ง หมายเลข 3 ของ สุพร แก้วดา ซึ่งเห็นได้ว่าในงานจะมีรูปแบบเป็นเอกลักษณ์ โดยรูปแบบนั้นมาจากธรรมชาติที่ ผสานผ่านรูปทรงปรากฏขึ้นในสภาวะทางกายภาพของธรรมชาติที่มีอยู่จริงในปัจจุบันไหลเวียน เป็น เปลี่ยนไม่คงที่เป็นไปตามเหตุปัจจัยเพ็งมีสติรู้เท่าทันตามความเป็นจริงใจเป็นปกติหลุดพ้นอิสระ

งานสร้างสรรค์ผลงานของ สุพร แก้วดา มีการเชื่อมโยง หรืออิทธิพล ที่มีต่อการสร้างสรรค์ ในเรื่องการประดิษฐ์ลวดลายจากรูปทรงทางกายภาพของธรรมชาติ ที่ให้ความรู้สึกถึงความเคลื่อนไหว อย่างมีชีวิตในผลงาน จึงกลายเป็นอีกหนึ่งแรงบันดาลใจทำให้ข้าพเจ้ามีความสนใจในผลงานของ สุพร แก้วดา

ภาพที่ 12 ผลงานของศิลปิน สุพร แก้วดา

ชื่อผลงาน ธรรมชาติแห่งป่า ธรรมชาติแห่งจิต ขนาด 80 x 120 ซม. เทคนิค ดินสอไขบนผ้าลินิน

ที่มา : สุพร แก้วดา, 2565 : สืบค้นออนไลน์ เมื่อ 27 มีนาคม 2566

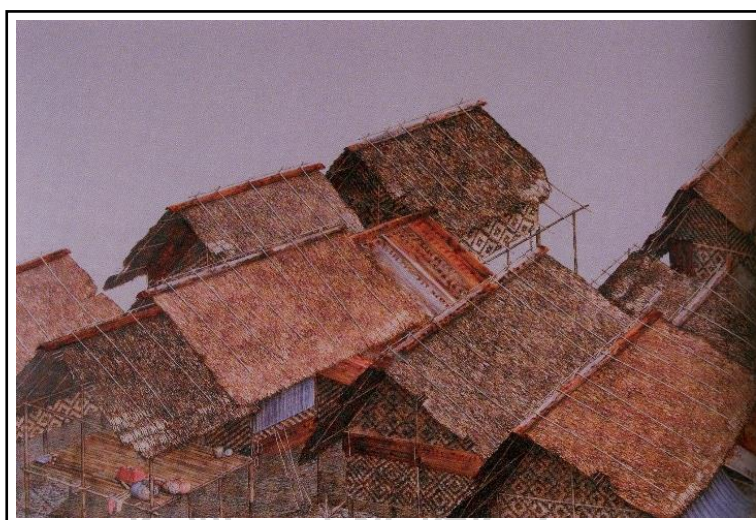
<https://xn--o3catrb2a8eza1hyb2b.com/%E0%B8%98%E0>

ผลงานชุดภาพสะท้อนของชีวิต โดยนิวัฒน์ ชูทวน

นิวัฒน์ ชูทวน จบการศึกษาระดับปริญญาตรี เกียรตินิยมอันดับ 2 และระดับปริญญาโท จากคณะจิตรกรรม ประติมากรรม และภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร ผลงานสร้างสรรค์ชุด ภาพสะท้อนชีวิต ของนิวัฒน์ ชูทวน สะท้อนวิถีชนบทที่มีการดำรงชีวิต การพึ่งพาธรรมชาติเป็นหลัก บ่งบอกถึงความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติ ผลงานของนิวัฒน์ ชูทวน มีความเป็นเอกลักษณ์ของวิถีชีวิตชนบทภาคใต้ ดำรงชีวิตในวัยเด็กผ่านความผูกพันที่อยู่กับความเป็นสถาปัตยกรรม แสดงถึงความเป็นเอกลักษณ์ไทย (นิวัฒน์ ชูทวน, 2556 : 111)

จากได้ศึกษาบทความและบททวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องเรื่อง พื้นที่แห่งความทรงจำจากธรรมชาติ พบว่าความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติโดยรอบตัวนั้น มีความเป็นเอกลักษณ์เฉพาะถิ่น วัฒนธรรมการแสดงออกที่มีความแตกต่างกัน เช่น มุมมอง ทักษะคติ ที่มีต่อธรรมชาติ โดยมีรูปแบบการพึ่งพาอาศัยธรรมชาติ ข้าพเจ้าสะท้อนความเป็นอยู่สภาพแวดล้อมที่อยู่ในห้วงสภาวะนั้น ๆ ข้าพเจ้าเรียกมันว่า ลวดลายชีวิต วิถีชีวิตแบบพื้นถิ่นอีสานที่มีความเรียบง่าย ความสุข ความอบอุ่น ความรัก เมื่อวิถีชีวิตที่เปลี่ยนไปจากดั้งเดิม พฤติกรรมที่เปลี่ยนไป สิ่งแวดล้อมส่งผลกระทบต่อร่างกายและจิตใจ ข้าพเจ้าจึงทวนคิดถึงครอบครัวความผูกพัน หรือความทรงจำในอดีต เคยได้เป็นผู้พักพิงอาศัยธรรมชาติ ความสัมพันธ์เหล่านี้เป็นสิ่งจุดประกายให้เห็นถึงความสำคัญของชีวิต รวมถึงการ

แสดงความเคารพต่อธรรมชาติอย่างสูงสุด จากที่ได้ศึกษาบทความที่เกี่ยวข้องจึงมีความสอดคล้องกับ
นิวัฒน์ ชูทวน เขามีการสะท้อนวิถีชีวิตที่มีการพึ่งพาธรรมชาติเป็นหลักในการดำรงชีวิต ที่มีความทรง
จำในวัยเด็ก (นิวัฒน์ ชูทวน, 2556 : 111)

ภาพที่ 13 นิวัฒน์ ชูทวน

ชื่องาน สงัด หมายเลข 1 ขนาด 180 x 280 ซม. เทคนิค สีอะคริลิก ปีสร้าง 2561

ที่มา : นิวัฒน์ ชูทวน, 2561 : สืบค้นออนไลน์ เมื่อ 19 มกราคม 2566

<http://www.rama9art.org/artisan/artdb/artists/home.php?p=profiles&name=Nig>

ผลงานชุด ทิวทัศน์น้ำตกของจังหวัด โดย Hokusai หรือ Katsushika Hokusai

Hokusai หรือ Katsushika Hokusai เป็นจิตรกรภาพพิมพ์แกะไม้ชาวญี่ปุ่น ยุคสมัยเอโดะ
ของคริสต์ศตวรรษที่ 18 และ 19 ผู้มีความเชี่ยวชาญทางการเขียนจิตรกรรมจีน Hokusai เกิดที่เอโดะ
(ปัจจุบันคือโตเกียว) งานที่มีชื่อเสียงของโฮคุไซที่เป็นที่รู้จักกันดีคือภาพพิมพ์แกะไม้ ผลงานชุด ผู้แสวง
บุญที่น้ำตกคิริฟุริ ของ Hokusai ซึ่งเห็นได้ว่าในงานจะมี รูปแบบเป็นเอกลักษณ์ โดยรูปแบบนั้น มา
จากวิถีโดยรอบตัวที่ใกล้ชิดกับธรรมชาติ ที่ผสมผสานผ่านรูปทรง ปรากฏขึ้นในสภาวะทางกายภาพของ
ธรรมชาติ โฮคุไซ เขาจะพูดถึงชีวิตประจำวันที่เกิดจากการเปลี่ยนแปลงในธรรมชาติ งานสร้างสรรค์
ผลงานของ โฮคุไซ มี การเชื่อมโยง การสร้างสรรค์ในเรื่องของการใช้เทคนิคจากธรรมชาติ ที่มีวิธีการที่
สอดคล้องกับเรื่องราวในการสร้างสรรค์ผลงาน ที่เกิดจากธรรมชาติ ข้าพเจ้าได้ศึกษา ในด้านการใช้
เทคนิควิธีการและ การจัดองค์ประกอบศิลป์ที่ให้ความรู้สึกถึงความเป็นวิถีชีวิตในธรรมชาติโดยรอบตัว
ข้าพเจ้าจึงนำมาเป็นแนวทางในการศึกษาค้นคว้าในด้านต่าง ๆ

ภาพที่ 14 ชื่อผลงาน ผู้แสวงบุญที่น้ำตกคิริฟูริ ศิลปิน Hokusai
ขนาด 35 x 24 ซม. เทคนิค ภาพพิมพ์แกะไม้
ที่มา : Katsushika Hokusai, 2564 : สืบค้นออนไลน์ เมื่อ 15 กันยายน 2565
[https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%84%E0%B8%B1%E0%B8%95%](https://th.wikipedia.org/wiki/%E0%B8%84%E0%B8%B1%E0%B8%95%95)

สรุปผลการทบทวนวรรณกรรม

จากการได้ศึกษาผลงานสร้างสรรค์ที่ได้รับอิทธิพลจากศิลปินที่มาข้างต้น ข้าพเจ้าได้รับวิธีการคิดและสร้างสรรค์ผลงาน ให้มีมุมมองและประเด็นที่น่าสนใจในสภาวะความรู้สึกนั้น ๆ ที่แตกต่างกันไม่ว่าในเรื่องของการพยายามสืบค้นค้นหากรรมวิธีต่าง ๆ ที่สอดคล้องกับเนื้อหาแนวคิดผลงานสร้างสรรค์ของศิลปิน ที่อาศัยในเรื่องของประสบการณ์ ความรู้ ความคิด ความรู้สึกที่มีในช่วงขณะ แล้วปล่อยอารมณ์นั้นออกมาเป็นผลงานศิลปะได้ดี เป็นวิธีการที่น่าสนใจ ทำให้สามารถนำมาเป็นแนวทางในการสร้างสรรค์ ที่มีระบบการวางแผนในการสร้างสรรค์ผลงานได้ดียิ่งขึ้น ในผลงานของศิลปินมีวัฒนธรรมการแสดงออกที่มีความแตกต่างกัน เช่น มุมมอง ทศนคติ ที่มีต่อธรรมชาติ โดยมีรูปแบบการพึ่งพาอาศัยธรรมชาติที่นำมาเป็นหลักการในการดำรงชีวิต

ศิลปินที่ได้นำมาเป็นแนวทางทำให้ข้าพเจ้าสัมผัสถึงวิถีชีวิตในชนบทของตน มีความสงบพึ่งพาอาศัยกันท่ามกลางสิ่งแวดล้อมที่เป็นธรรมชาติ มีความเป็นอยู่อย่างพอเพียง ผู้คนมีความเอื้อ

อาหารพึ่งพาอาศัยกัน บนพื้นฐานทางวัฒนธรรมประเพณีอันดีงามที่สืบทอดมายาวนาน จากสภาพแวดล้อมใกล้ชีวิตธรรมชาติ ให้ความรู้สึกรอบอุ่น สงบ ที่อยู่อาศัยมักบ่งบอกถึงสภาพชีวิต สังคม และสิ่งแวดล้อม พื้นที่ที่ตนดำรงชีวิตในปัจจุบัน พื้นที่นี้เรียกว่าเป็นความสัมพันธ์เชิงพื้นที่ (spatial relationship) ที่ซ่อนความหมาย และนัยยะแฝงอยู่ในธรรมชาติ ที่สะท้อนความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับธรรมชาติก็ได้ เพราะเกิดจากการแปลงรูปพื้นที่ในการดำรงชีวิตผ่านระบบสัญลักษณ์ พื้นที่ของความเป็นตัวแทนนี้สะท้อนให้เห็นถึงความสัมพันธ์ชีวิตของมนุษย์และความเป็นอยู่ของคนในสังคมนั้นจริง ๆ พื้นที่นี้จึงเต็มไปด้วยความรัก ความอบอุ่น ที่แฝงอยู่ในพื้นที่ และเห็นถึงการรับรู้เชิงพื้นที่ ที่สำคัญอีกหนึ่งอย่าง เป็นความสัมพันธ์ เชิงรูปธรรม สัมผัสรับรู้ มองเห็น สังเกตได้ด้วยตา การสัมผัสในป่า การเดินป่า ได้สัมผัสด้วยปากการรับรู้ทาง ตา หู จมูกลิ้น กาย ฯลฯ มันทำให้เราสามารถผ่อนคลายและมีความสุขไปในตัวอย่างน่าตื่นตาตื่นใจ

ด้วยหลักการทางทฤษฎีการรับรู้และการทำความเข้าใจระหว่างบุคคล (Interpersonal Perception and Attribution Theory) ของ (อูไรร์ตัน ทองคำชื่นวิวัฒน์, 2542 : 10) การรับรู้จะเกิดขึ้นมากน้อยเพียงใด ขึ้นอยู่กับสิ่งที่มีอิทธิพล หรือปัจจัยในการรับรู้ ได้แก่ ลักษณะของผู้รับรู้อัตลักษณ์ของสิ่งเร้า เมื่อมีสิ่งเร้าเป็นตัวกำหนดให้เกิดการเรียนรู้ได้นั้นจะต้องมีการรับรู้เกิดขึ้นก่อน เพราะการรับรู้เป็นหนทางที่นำไปสู่การแปลความหมายที่เข้าใจกันได้ ซึ่งหมายถึงการรับรู้เป็นพื้นฐานของการเรียนรู้ ถ้าไม่มีการรับรู้เกิดขึ้น การเรียนรู้อย่อมเกิดขึ้นไม่ได้ การรับรู้จึงเป็นองค์ประกอบสำคัญที่ทำให้เกิดความคิดรวบยอด ทักษะคิดของมนุษย์อันเป็นส่วนสำคัญยิ่งในกระบวนการเรียนการสอนและการใช้สื่อการสอนจึงจำเป็นต้องให้เกิดการรับรู้ที่ถูกต้องมากที่สุด เพราะฉะนั้นการรับรู้จึงเป็นตัวแปรสำคัญที่เปลี่ยนแปลงสภาพแวดล้อมให้เปลี่ยนแปลงไปจากเดิมเพื่อการใช้ชีวิตที่มีแต่ความสุขของมนุษย์ ยานพาหนะที่ทันสมัย การสื่อสารที่ว่องไวรวดเร็ว ที่อยู่อาศัยหรูหรา ทรัพยากรที่มากขึ้น ทำให้ธรรมชาติที่วิจิตรสวยงามได้ลดลงอย่างรวดเร็ว มลภาวะเป็นพิษ อื่น ๆ อีกมากมาย จึงเป็นปัญหาหลักและส่งผลกระทบต่อเขา

จากศิลปินที่กล่าวมา จะเป็นการได้รับอิทธิพลจากธรรมชาติ และวิถีชีวิต ที่หายไปจากอดีตอันเป็นวิถียุคเดิมของมนุษย์ ที่แสดงถึงรายละเอียดของสรรพสิ่งที่อยู่รอบข้าง เกิดความเข้าใจในธรรมชาติสิ่งแวดล้อมที่มีแง่มุมของความคิดในการใช้ชีวิตประจำวันอีกด้วย การสะท้อนความเป็นส่วนหนึ่งของสังคมที่อยากจะทำถึงคุณค่าอันสำคัญของวิถีชีวิตในธรรมชาติ ที่ได้สูญหายไปแล้วเกิดการบำรุงรักษาให้คงอยู่แก่สังคมส่วนรวมทำความเข้าใจในวิถีชีวิต และธรรมชาติไปพร้อมๆ กับการพัฒนาวัตถุในสังคม นั้นหมายความว่า การเดินทางบนทางธรรมชาติซึ่งจะสามารถเดินทางเข้าสู่วิถีชีวิตที่มีแต่ความสุขได้ในที่สุด

บทที่ 3 วิธีดำเนินการสร้างสรรค์

การรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูล

การสร้างสรรค์ผลงานการแสวงหาและไขว่คว้าซึ่งแรงบันดาลใจ เกิดความต้องการ อยากเห็น อยากรู้ อยากกระทำ นั้นหมายความว่าต้องการเข้าหาแหล่งข้อมูล ทั้งประสบการณ์ตรงด้วยตัวเอง การรวบรวมข้อมูลเบื้องต้น ข้อมูลจากสภาพแวดล้อม ข้อมูลเอกสาร ข้อมูลภาคสนาม และอิทธิพลทางศิลปกรรม จากอิทธิพลดังกล่าวนี้ เมื่อเปรียบเทียบผลงานสร้างสรรค์กับตนเองแล้ว จะมีรูปแบบที่เหมือนกันและแตกต่างกันทางแนวคิด จึงหยิบยก ข้อมูลบางส่วนของศิลปิน เพื่อเป็นแนวทางในการหาแรงบันดาลใจเบื้องต้น ด้วยเนื้อหาของ การสร้างสรรค์ คือ พื้นที่แห่งความทรงจำจากธรรมชาติ ที่สามารถสัมผัสรับรู้ มองเห็น สังเกตได้ด้วยตา การสัมผัสสามารถระบุตำแหน่งที่ตั้งได้ เช่น การไปใช้ชีวิตในป่า ทักการเดินป่าท่องเที่ยว การนอนในป่า การเดินป่า ได้สัมผัสด้วยป่าการรับรู้ทาง ตา หู จมูก ลิ้น กาย ฯลฯ ถึงเสียงของสรรพสัตว์ที่ส่งเสียงกังวาน บ่งบอกถึงความสมบูรณ์ของระบบนิเวศน์ ทั้งหมดนี้ นำไปสู่ความสงบ ความสุขภายในจิตใจ

การทดลองสร้างสรรค์

กระบวนการแรกนำภาพร่างที่ได้จากการลงพื้นที่ป่า นำขึ้นมาสร้างผลงานจริง โดยใช้เทคนิคสีอะคริลิคบนผ้าใบ เป็นการบันทึกมุมมองของป่าแล้วนำความรู้สึกการหวงระลึกถึงบุคคลสำคัญผสมผสานกับการสร้างสรรค์ผลงาน นำเสนอผ่านรูปทรงของผืนป่า โดยใช้แสงและเงาเป็นตัวกำหนด แล้วลงรายละเอียดเพื่อสร้างสรรค์ผลงานให้สมบูรณ์แบบมากขึ้น

ทัศนธาตุในการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

ทัศนธาตุในการสร้างสรรค์ ประกอบด้วยเส้น รูปทรง น้ำหนัก ที่ว่างและพื้นผิวนำมาประกอบเป็นรูปทรงตามเนื้อหาจากธรรมชาติผสมผสานกับจินตนาการและอารมณ์ความรู้สึกส่วนตัว แสดงออกมาเป็นผลงานจิตรกรรม 2มิติ ด้วยเทคนิคการพิมพ์วัสดุธรรมชาติด้วยสีอะคริลิคบนผ้าใบ โดยกำหนดองค์ประกอบด้วยทัศนธาตุต่าง ๆ คือ

รูปทรง (FORM) ที่นำมาสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดนี้ ได้คัดลอกมาจากรูปทรงธรรมชาติของผืนป่า การประกอบกันของลักษณะของรูปทรงที่ขนาดต่างกัน ทั้งรูปทรงขนาดใหญ่ ขนาดกลางและขนาดเล็ก เพื่อแสดงโครงสร้างและการประสาน กลมกลืนของรูปทรงที่ต่างกัน ทั้งสภาพขนาด ตลอดจนความหมาย ตามแนวเรื่องทีแสดงออกโดยการก่อรูปจากรายละเอียดเล็ก ๆ เพื่อแสดงคุณสมบัติ คือให้อารมณ์ความรู้สึก ที่มีต่อรูปทรงนั้น ๆ

เส้น (LINE) ลักษณะของเส้นที่มีความกลมกลืน และมีขนาดที่แตกต่างกันออกไป ทิศทางของการประสานกันของเส้นที่ก่อให้เกิดเป็นรูปทรง ความรู้สึกของความเคลื่อนไหวอย่างเป็นธรรมชาติ ม้วนบิดตัว ของเส้นที่เป็นอิสระจากแม่พิมพ์ธรรมชาติ ต่อเนื่องสอดผสานกันภายในรูปทรง เส้น จึงเป็นทัศนธาตุที่สำคัญที่บ่งบอกถึงทิศทาง การเคลื่อนไหว อารมณ์ความรู้สึกและเอกภาพของโครงสร้างรวม

สีและน้ำหนัก (COLOUR, TONE) ข้าพเจ้าได้ใช้สีที่มีอยู่จริงตามธรรมชาติ นำมาปรับใช้ใหม่เป็นสีเอกรงค์ เพื่อแสดงออกทางอารมณ์ และความรู้สึกส่วนตัว ค่าน้ำหนักอ่อนแก่ที่เกิดขึ้น จากปริมาณความเข้มข้นของน้ำ และสีขาวผสมผสานกันที่ข้าพเจ้าเลือกใช้ ซึ่งก่อให้เกิดสีของบรรยากาศโดยรวมเป็นสีที่ให้ความรู้สึกมีชีวิต นุ่มนวล บอบบาง การทับซ้อนที่สร้างมิติ ซึ่งเป็นการผสมสัมพันธ์ระหว่างสีที่ให้ความรู้สึกสองลักษณะโครงสร้างของแสง และเงาเป็นตัวกำหนดน้ำหนัก อ่อน-แก่ ไปตามรูปทรงของน้ำและการประสานกันของลวดลาย ที่ก่อตัวขึ้นกลายเป็นโครงสร้างทางเนื้อหาเป็นหลัก

พื้นผิว (TEXTURE) ในผลงานของข้าพเจ้า มีลักษณะผิวราบเรียบ เพื่อให้สอดคล้องกับคุณสมบัติของการสร้างสรรค์จิตรกรรม 2 มิติ ซึ่งเป็นลักษณะของความเป็น พื้นผิวที่เรียบ นุ่มนวล บอบบาง แสดงให้เห็นถึง ความมีชีวิต ความเป็นเอกภาพของพื้นผิวสองลักษณะที่มีความสัมพันธ์กับเรื่องทีแสดงออก และการจัดวางจังหวะของพื้นผิวในแต่ละรูปทรงให้มีความเหมาะสม ตรงตามจุดมุ่งหมายของอารมณ์ ความรู้สึกภายในของข้าพเจ้า ด้วยการพิมพ์วัสดุธรรมชาติที่เน้นการแสดงออกของอารมณ์ให้สมบูรณ์ที่สุด

ที่ว่าง (SPACE) เป็นส่วนสำคัญที่ทำหน้าที่สร้างความเคลื่อนไหวในตัวเองและมีส่วนในการกำหนดอารมณ์ความรู้สึกในภาพรวมของงาน การใช้พื้นที่ว่างให้เกิดพลังความเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง เส้นทีแสดง ความเคลื่อนไหวจากพื้นที่ว่างจนเกิดเป็นรูปทรง จากนั้นแล้วค่อย ๆ แผ่กระจาย และกลืนหายไปในพื้นที่ว่าง กลับไปกลับมา ให้สอดคล้องกับความรู้สึก เพื่อเน้นพลังความเคลื่อนไหวอย่างต่อเนื่อง ที่ว่างที่แตกต่างช่วยในการกำหนดทิศทางของงานให้สมบูรณ์ยิ่งขึ้น

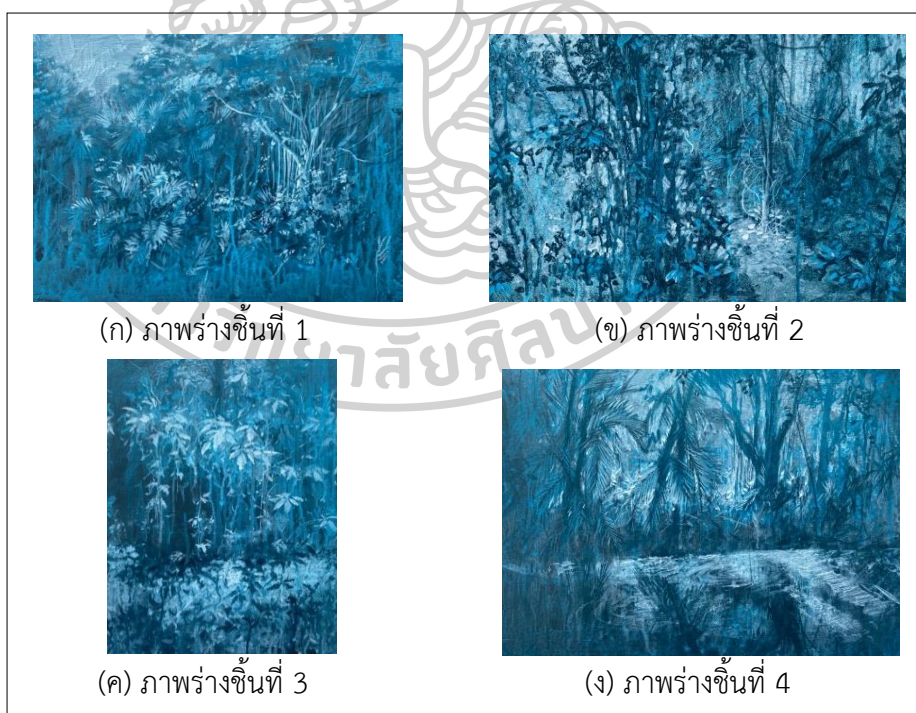
เทคนิค

เทคนิคของการแสดงออกได้จากการศึกษาค้นคว้าและทดลอง เพื่อพัฒนางานให้สมบูรณ์ สอดคล้องกับความต้องการในการแสดงออกของเรื่องราวดังกล่าว เป็นแรงจูงใจอย่างหนึ่งที่ทำให้ นำเอาเทคนิควิธีการพิมพ์วัสดุธรรมชาติ ที่เป็นจังหวะทับซ้อนกันของน้ำหนักที่นุ่มนวลต่อเนื่อง วนไป-มา สวนทิศทางการกัน ประทับเป็นจังหวะของร่องรอยความเคลื่อนไหวของลักษณะของรูปทรงต่าง ๆ ผสานอย่างกลมกลืนกับการระบาย จัดวาง กดทับ แล้วยกออก เพื่อสร้างพื้นผิวและค่าน้ำหนัก ที่แตกต่างกันบนพื้นที่ขนาดใหญ่ เพื่อแสดงการบันทึกความทรงจำและความรู้สึกภายในของได้อย่าง เต็มที่

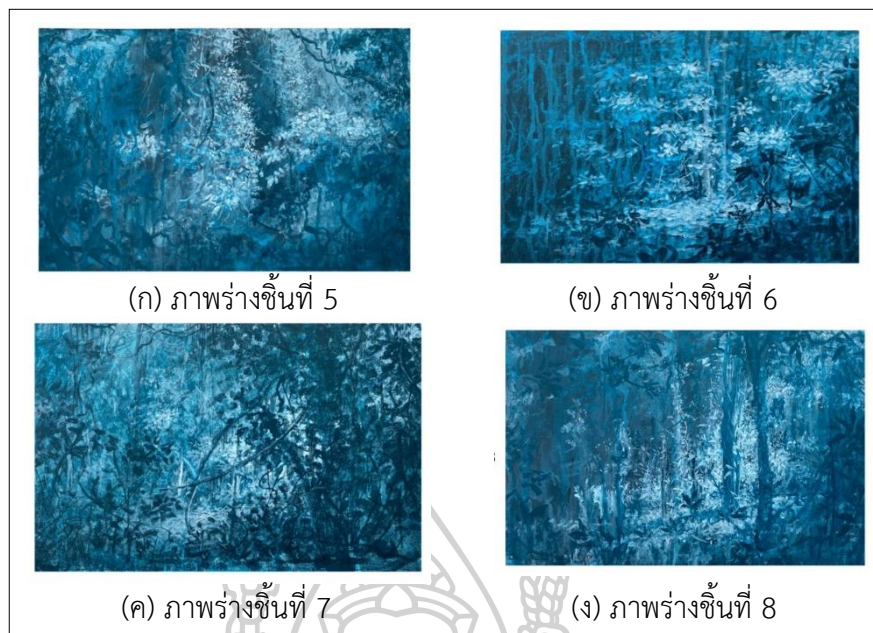
กระบวนการสร้างสรรค์

1. การทำแบบภาพร่าง/แบบจำลอง

การทำแบบภาพร่าง แบบจำลอง นำข้อมูลที่ได้ไปศึกษา ค้นคว้า นำมาวิเคราะห์ เพื่อกำหนด ในการสร้างสรรค์รูปทรงของป่า แล้วจัดองค์ประกอบเพื่อสร้างเป็นแบบภาพร่าง แรงแบบจินตนาการที่ ข้าพเจ้าประทับใจในเหตุการณ์ หรือปรากฏการณ์มาจัดองค์ประกอบ เพื่อนำไปสู่การสร้างผลงาน โดยการร่างภาพด้วยสีอะคริลิกบนผ้าใบ ก่อนไปสู่ผลงานจริง

ภาพที่ 15 แสดงแบบภาพร่างก่อนขึ้นผลงาน ขั้นที่ 1 - 4

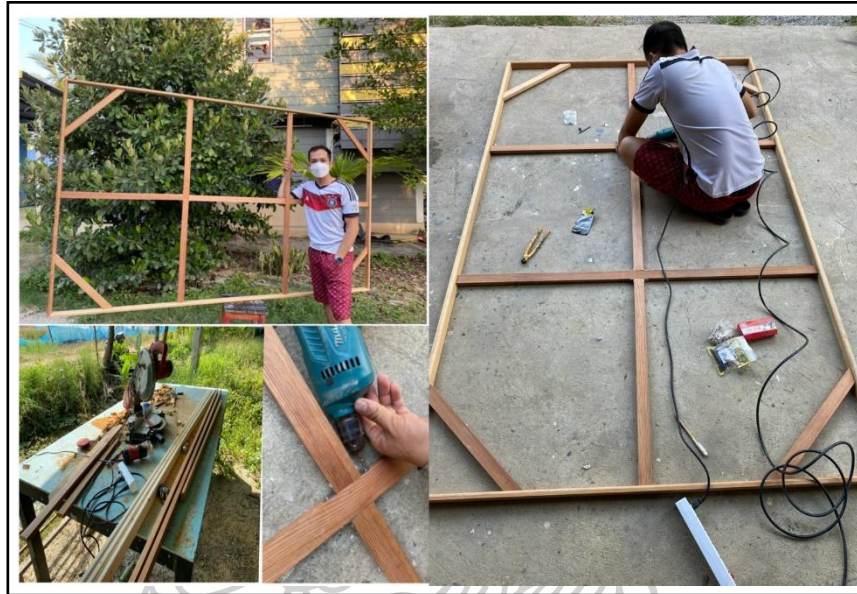
ภาพที่ 16 แสดงภาพร่างก่อนขึ้นผลงานจริง ชั้นที่ 5 - 8

ภาพที่ 17 แสดงภาพร่างก่อนขึ้นผลงานจริง ชั้นที่ 9 - 13

2. การเตรียมวัสดุและอุปกรณ์

เตรียมอุปกรณ์ในการสร้างสรรค์ผลงาน ควรมีการเตรียมความพร้อมและมีอุปกรณ์ในการทำงานให้ครบ เพื่อที่จะ ให้ผลงานมีความสมบูรณ์ วัสดุและอุปกรณ์ที่ใช้ในการสร้างสรรค์ผลงานมี ดังนี้ เฟรมผ้าใบ สี พู่กัน และอุปกรณ์เสริมต่าง ๆ

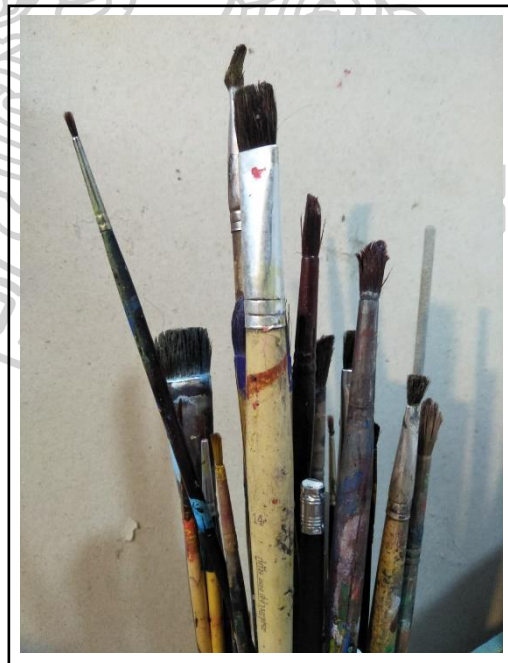
ภาพที่ 18 แสดงลักษณะการเตรียมโครงเฟรม

ภาพที่ 19 แสดงลักษณะการเตรียมเฟรมผ้าใบ

ภาพที่ 20 แสดงลักษณะการเตรียมสี

ภาพที่ 21 แสดงลักษณะการเตรียมพู่กันและดินสอ

3. ขั้นตอนการสร้างสรรค์ผลงาน

การสร้างสรรค์ผลงานขั้นที่ 1 เป็นการเตรียมเฟรมผ้าใบและวัสดุจากธรรมชาติ ใบไม้หรือวัสดุที่เล็กสุดจะเป็นการพิมพ์ในระยะที่ไกล แล้วค่อย ๆ พิมพ์ตามขนาดและระยะจากไกลมาใกล้

ภาพที่ 22 แสดงลักษณะการเตรียมเตรียมเฟรมผ้าใบ

ภาพที่ 23 แสดงลักษณะการเตรียมแม่พิมพ์ธรรมชาติ

การสร้างสรรค์ผลงานขั้นที่ 2 เป็นการเตรียมแผ่นรองแม่พิมพ์ การระบายสีลงในแม่พิมพ์ ธรรมชาติ ด้วยมือทั้ง 2 ข้าง มือซ้ายใช้ในการจับส่วนของแม่พิมพ์ และมือขวาใช้ในการจับแปรงแล้ว จุ่มสีระบายลงบนแม่พิมพ์ลงในแผ่นรองพิมพ์

ภาพที่ 24 เป็นการเตรียมแผ่นรองแม่พิมพ์

ภาพที่ 25 เป็นการการระบายสีลงในแม่พิมพ์วัสดุธรรมชาติ

การสร้างสรรค์ผลงานขั้นที่ 3 เป็นขั้นตอนการพิมพ์วัสดุธรรมชาติลงบนเฟรมผ้าใบเริ่มจากวัสดุที่เล็กไปหาวัสดุที่ใหญ่กว่าเพื่อผลักระยะของผลงานแล้วค่อย ๆ ถอยหลังออกมาดูองค์ประกอบของผลงานในทีละขั้นตอน ขั้นตอนนี้จะมีการวางแผน ควบคุมการพิมพ์ของแม่พิมพ์อย่างประณีตเพื่อไม่ให้แม่พิมพ์เคลื่อนย้าย

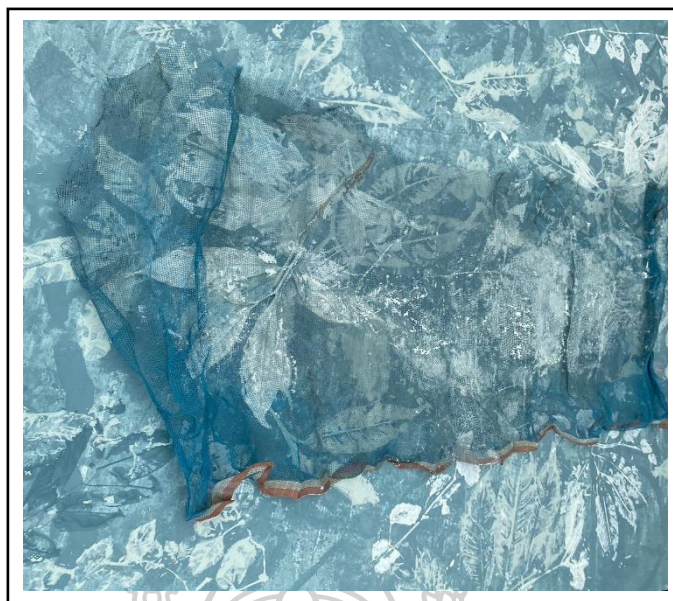

ภาพที่ 26 เป็นขั้นตอนการพิมพ์วัสดุธรรมชาติลงบนเฟรมผ้าใบ

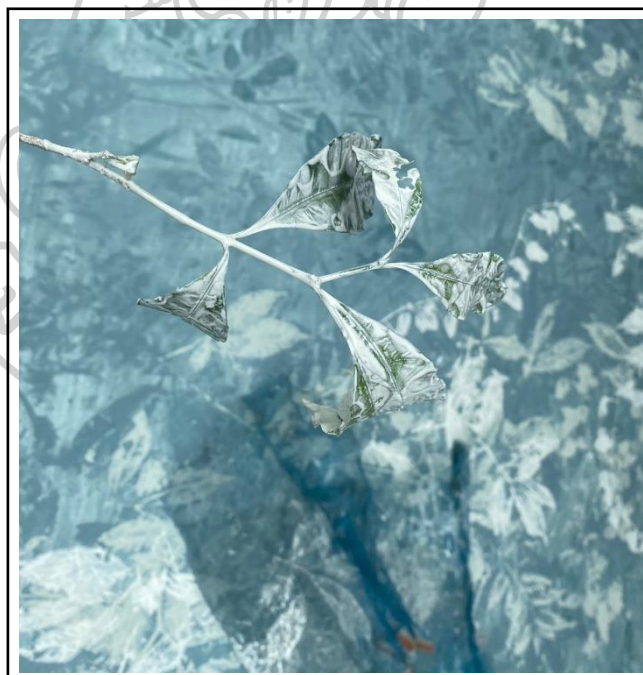
การสร้างสรรค์ผลงานขั้นที่ 4 เป็นขั้นตอนการนำตะแกรงตาถี่มารองแม่พิมพ์เพื่อป้องกันสีเลอะใส่บริเวณอื่น จากนั้นใช้ผ้ามือทั้ง 2 ข้างกดทับแม่พิมพ์ให้ทั่ว แล้วค่อย ๆ นำตราข่ายตาถี่สีฟ้าและแม่พิมพ์ยกออกจากเฟรมผ้าใบ ทำเช่นนี้ติดต่อกันตามความเหมาะสม

ภาพที่ 27 เป็นขั้นตอนการนำตะแกรงตาถี่มารองแม่พิมพ์

ภาพที่ 28 เป็นขั้นตอนการนำตะแกรงตาถี่มารองแม่พิมพ์

ภาพที่ 29 เป็นขั้นตอนการนำตะแกรงตาถี่แม่พิมพ์ยกออกจากเฟรมผ้าใบ

การสร้างสรรค์ผลงานชั้นที่ 5 นำผลงานตั้งขึ้น 90 องศา เพื่อจัดใช้กระยะและองค์ประกอบอีกครั้ง นำสีที่พิมพ์มาผสมน้ำให้เยอะขึ้น อัตราส่วน 50/50 ใช้ระบายด้วยเทคนิคสีน้ำเปียกบนเปียก เพื่อเก็บมวลบรรยากาศในผลงานสร้างสรรค์

ภาพที่ 30 นำผลงานตั้งขึ้น 90 องศา เพื่อจัดใช้กระยะ

ภาพที่ 31 ระบายด้วยเทคนิคสีน้ำเปียกบนเปียก เพื่อเก็บมวลบรรยากาศ

การสร้างสรรค์ผลงานขั้นที่ 6 พิมพ์วัสดุธรรมชาติให้เสร็จสมบูรณ์

ภาพที่ 32 พิมพ์วัสดุธรรมชาติให้เสร็จสมบูรณ์

การสร้างสรรค์ผลงานขั้นที่ 7 เป็นขั้นตอนการเก็บรายละเอียดส่วนประกอบที่เป็นสรรพสัตว์ และการควบคุมน้ำหนักในการระบายสี เพื่อไม่ให้สัตว์ชัดเกินไป เป็นการแทรกสรรพสัตว์ให้กลมกลืนไปกับบรรยากาศของผลงาน

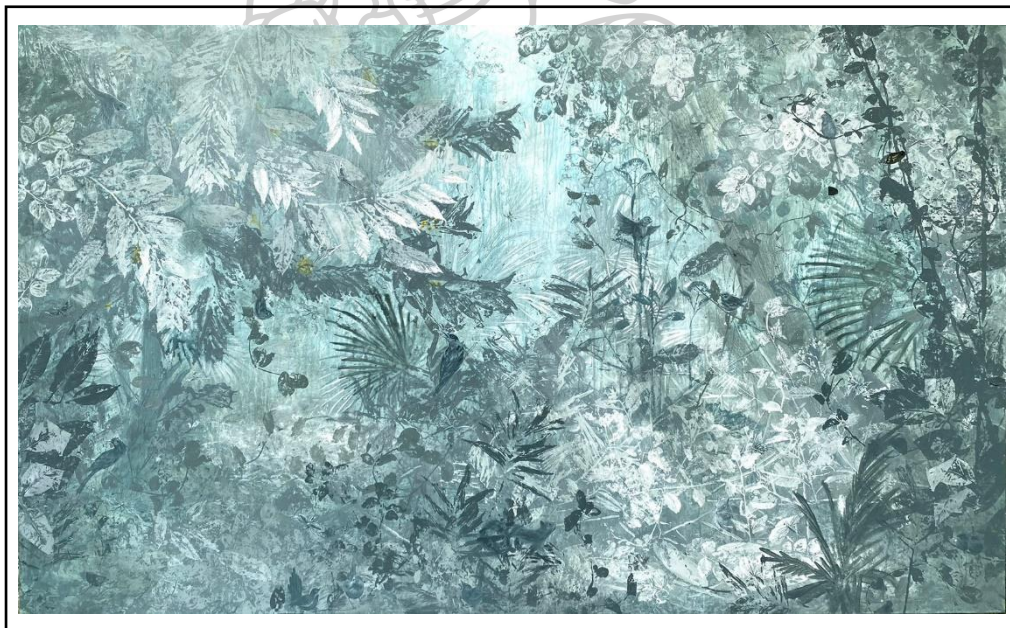

ภาพที่ 33 เป็นขั้นตอนการเก็บรายละเอียดส่วนประกอบสรรพสัตว์

ภาพที่ 34 เป็นขั้นตอนการเก็บรายละเอียดส่วนประกอบสรรพสัตว์

การสร้างสรรค์ผลงานขั้นที่ 8 ผลงานเสร็จสมบูรณ์

ภาพที่ 35 ผลงานเสร็จสมบูรณ์

บทที่ 4

การดำเนินการสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์

การสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชุด พื้นที่แห่งความทรงจำจากธรรมชาติ เป็นการศึกษา ค้นคว้าการสร้างสรรค์ผลงานจิตรกรรม 2 มิติ โดยอาศัยรูปแบบที่แสดงรูปทรงของผืนป่าและกรรมวิธี สร้างสรรค์ จากความบันดาลใจที่ได้รับจากปรากฏการณ์และช่วงเวลาของธรรมชาติ เช่น ช่วงฤดูร้อน ช่วงฤดูหนาวและช่วงฤดูฝน เป็นสื่อ เพื่อบันทึกความทรงจำของข้าพเจ้าที่มีความสัมพันธ์ระหว่าง บุคคลสำคัญ ขณะที่ยังมีลมหายใจอยู่ ในระหว่างการสร้างสรรค์ได้ประสบปัญหา ที่ต้องการ กระบวนการแก้ไขปรับปรุงพัฒนาผลงานให้มีเอกภาพ และถ่ายทอดความรู้สึกที่แสดงออก ให้เข้ากับ เนื้อหาสาระมากที่สุด โดยมีการดำเนินงาน และพัฒนางานตามระยะเวลาดังนี้

ผลงานก่อนระยะวิทยานิพนธ์

เป็นการสร้างสรรค์ผลงานที่ได้รับอิทธิพลของสิ่งแวดล้อมทางธรรมชาติ ธรรมชาติยังสามารถ เป็นตัวแทนสื่อสารความสัมพันธ์ ความผูกพันและสภาวะต่าง ๆ ทางร่างกายและจิตใจของมนุษย์ ที่บ่ง บอกถึงความสัมพันธ์ระหว่างธรรมชาติกับมนุษย์ และมีการคิดถึงอดีต จากความรู้สึกความโหยหาใน อดีต จึงเป็นอารมณ์สามัญอย่างหนึ่งของมนุษย์

ในการศึกษาระยะแรกเป็นช่วงเวลาการศึกษาค้นคว้าในด้านเทคนิคกรรมวิธี เพื่อค้นหาวิธีการ นำเสนอให้สอดคล้องกันกับเนื้อหา และที่มาแรงบันดาลใจจากธรรมชาติ ลวดลายเริ่มต้นจากจุดเล็ก ๆ ที่เรียงรายต่อกันของลวดลายในธรรมชาติ ทั้ง พืช สัตว์ แมลง และปรากฏการณ์จากธรรมชาติ แสดง จินตนาการที่หลากหลายมีการทับซ้อนของลวดลาย โดยใช้เทคนิควิธีการพิมพ์วัสดุจากธรรมชาติด้วยสี อะคริลิกบนผ้าใบ การพิมพ์ทับซ้อนของวัสดุเปรียบเหมือนการบันทึกเรื่องราวความทรงจำในอดีต โดย ถ่ายทอดผ่านโครงสร้างของป่าที่เชื่อมโยงกับสภาวะปรากฏการณ์ที่ประทับใจ

ภาพที่ 36 ผลงานสร้างสรรค์ ชั้นที่ 1

ชื่อผลงาน : จิตวิญญาณแห่งป่า

ขนาด : 110 x 180 ซม.

เทคนิค : แม่พิมพ์วัสดุธรรมชาติและสีอะคริลิคบนผ้าใบ

ปีที่สร้าง : 2565

ภาพที่ 37 ผลงานสร้างสรรค์ ชั้นที่ 2

ชื่อผลงาน : จิตวิญญาณแห่งป่า 2

ขนาด : 100 x 170 ซม.

เทคนิค : แม่พิมพ์วัสดุธรรมชาติและสีอะคริลิคบนผ้าใบ

ปีที่สร้าง : 2565

ภาพที่ 38 ผลงานสร้างสรรค์ ชั้นที่ 3

ชื่อผลงาน : แสงอรุณ

ขนาด : 70 x 40 ซม.

เทคนิค : แม่พิมพ์วัสดุธรรมชาติและสีอะคริลิคบนผ้าใบ

ปีที่สร้าง : 2565

ภาพที่ 39 ผลงานสร้างสรรค์ ชั้นที่ 4

ชื่อผลงาน : ทางกลับบ้าน

ขนาด : 110 x 195 ซม.

เทคนิค : แม่พิมพ์วัสดุธรรมชาติและสีอะคริลิคบนผ้าใบ

ปีที่สร้าง : 2565

ภาพที่ 40 ผลงานสร้างสรรค์ ชั้นที่ 5

ชื่อผลงาน : รอย....การเดินทาง

ขนาด : 140 x 255 ซม.

เทคนิค : แม่พิมพ์วัสดุธรรมชาติและสีอะคริลิคบนผ้าใบ

ปีที่สร้าง : 2565

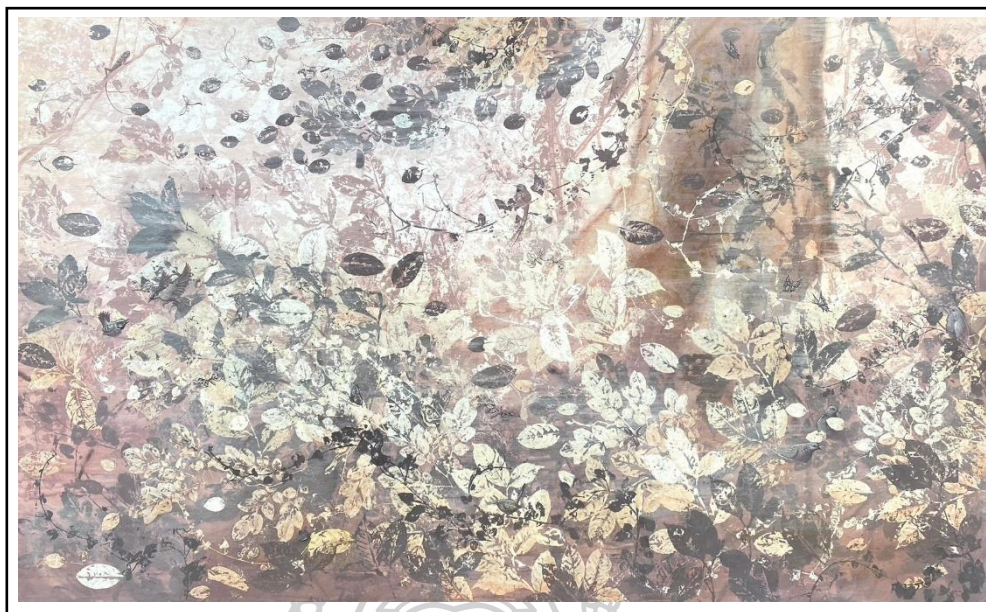
การสร้างสรรค์วิทยานิพนธ์ในระยะที่ 2

ผลงานสร้างสรรค์ที่ข้าพเจ้าได้มีการพัฒนาแนวความคิดรูปแบบ และวิธีการนำเสนอในการแสดงออกถึงอารมณ์ความรู้สึกส่วนตัว ต้องการแสดงออกซึ่งการรับรู้ และสัมผัสประสบการณ์ ช่วงเวลาที่มีความสัมพันธ์ต่อบุคคลสำคัญ ที่ยังมีลมหายใจอยู่ ก่อกำเนิดแสงสว่าง เป็นร่มเงานำพาความสุขสงบให้กับชีวิตและจิตใจของข้าพเจ้า ถ่ายทอดผ่าน บริบทและลักษณะทางกายภาพของผืนป่า รวมถึงสรรพสัตว์ที่ดำรงชีวิตอยู่ในผืนป่า จินตนาการมาจากความเป็นจริงในธรรมชาติ ฤดูกาล ช่วงเวลา ของการผลัดเปลี่ยนปรากฏการณ์ต่าง ๆ ที่มีความหววนระลึกถึงความทรงจำ ที่ต้องห่างไกลบ้าน ด้วยการบันทึกความทรงจำผ่านเทคนิค กรรมวิธีจากธรรมชาติ ด้วยการนำวัสดุธรรมชาติมาเป็นแม่พิมพ์เพื่อสร้างพื้นผิว ร่องรอย การทับซ้อนของสีอะคริลิกน้ำหนักสีสอดแทรกด้วยลวดลายชีวิต ในโครงสร้างจากผืนป่า ที่ก่อกำเนิดแสงสว่าง เป็นร่มเงานำพาความสุขสงบให้กับชีวิตและจิตใจของข้าพเจ้า

ภาพที่ 41 แสดงผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 1 ชื่อผลงาน พื้นที่แห่งความทรงจำ
ขนาด 150 x 250 ซม. เทคนิค แม่พิมพ์วัสดุธรรมชาติด้วยสีอะคริลิคบนผ้าใบ ปีที่สร้าง 2566

ผลงานสร้างสรรค์ชั้นที่ 1 เป็นการสะท้อนความทรงจำในช่วงวัยเด็ก มีพื้นที่ดำรงชีวิตโอบล้อมไปด้วยธรรมชาติ ข้าพเจ้าได้เริ่มจากการลงพื้นที่เพื่อบันทึกพื้นที่จริง เพื่อค้นหาแนวทางการพัฒนาการของผลงานสร้างสรรค์ จึงได้นำวัสดุธรรมชาติ อยู่ในบริเวณโดยรอบตัวในขณะลงพื้นที่ เช่น กิ่งไม้ ใบไม้ ดอกไม้ น้ำ ฯลฯ วัสดุเหล่านี้เป็นตัวแทนเพื่อสื่อถึงธรรมชาติ และสื่อความหมายในผลงานสร้างสรรค์ เป็นการสร้างสรรค์รูปทรงของผืนป่า ที่มีรูปแบบอิมเพรสชันนิสม์ จิตรกรรมเทคนิคผสม เป็นการสร้างสรรค์ที่มีการทับซ้อนของเทคนิคเพื่อบ่งบอกถึงการทับซ้อนของการบันทึกเรื่องราวในใจที่แสดงถึงการหวงคิดถึงเรื่องราวในอดีต ผลงานชิ้นนี้เป็นการพัฒนาการจากช่วงระยะก่อนวิทยานิพนธ์ เป็นการศึกษาแนวทางการพัฒนารูปแบบกรรมวิธี ด้วยการลงพื้นที่บันทึกภาพจากพื้นที่จริง และซึมซับบรรยากาศ ถ่ายทอดออกจากภายในใจของข้าพเจ้าออกสู่ผลงานสร้างสรรค์

ภาพที่ 42 แสดงผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 2 ชื่อผลงาน คิดถึง ปลายหนาว กุมภาพันธุ์
ขนาด 150 x 250 ซม. เทคนิค แม่พิมพ์วัสดุธรรมชาติด้วยสีอะคริลิคบนผ้าใบ ปีที่สร้าง 2566

ผลงานสร้างสรรค์ชิ้นที่ 2 ผลงานชิ้นนี้เป็นการต่อยอดและพัฒนาการจากผลงานชิ้นที่ 1 ข้าพเจ้าได้คิดและวิเคราะห์ด้านเนื้อหา ที่มาและความสำคัญ เรื่องพื้นที่แห่งความทรงจำจากธรรมชาติ เป็นความรู้สึกที่ได้นึกถึงช่วงฤดูกาล ที่ได้อยู่กับบุคคลสำคัญ ดำรงชีวิตด้วยการพึ่งพาธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมโดยรอบตัวในช่วงขณะที่ข้าพเจ้าสร้างสรรค์ผลงานวิทยานิพนธ์ชิ้นที่ 1 ทำให้ข้าพเจ้าเห็น ภาพความทรงจำในช่วงฤดูใบไม้ผลิ เป็นช่วงปลายของฤดูหนาว มีลมพัดกระซอกแรง ทำให้ได้พึ่งพา ต้นไม้ใหญ่ ในขณะที่ดำรงชีวิตภายในป่า เป็นช่วงเวลาสำคัญที่ประทับใจมากที่สุด จากเหตุการณ์ที่ได้ หลบภัยจากธรรมชาติทำให้ได้อยู่ใกล้ชิดกับบุคคลสำคัญ ซึ่งเป็นความสุข และเป็นพื้นที่แห่งความ ทรงจำในชีวิตของข้าพเจ้า

ภาพที่ 43 แสดงผลงานนิทรรศการชั้นที่ 3 ชื่อผลงาน สัญญาหน้าแล้ง
ขนาด 150 x 250 ซม. เทคนิค แม่พิมพ์วัสดุธรรมชาติด้วยสีอะคริลิคบนผ้าใบ ปีที่สร้าง 2566

ผลงานสร้างสรรค์ชั้นที่ 3 จะเป็นการพัฒนาการและต่อยอดจากผลงานชั้นที่ 2 ความรู้สึกที่ได้นึกถึงช่วงฤดูกาล ที่ได้ดำรงชีวิตในป่าช่วงฤดูร้อน เป็นความรู้สึกที่ต้องการพื้นที่พุ่มไม้ใหญ่ เพื่อเป็นเกาะป้องกัน และมีช่องลมเพื่อสร้างอากาศ ซึ่งเป็นพื้นที่ที่สำคัญในการใช้ชีวิตในป่าช่วงฤดูร้อน เป็นช่วงเวลาที่ต้องใช้พลังงานมากที่สุด การได้สัมผัสถึงกลิ่นของใบไม้แห้ง และอากาศร้อนที่นิ่งสงบ แต่อบอุ่นโดยทั่วป่า ความรู้สึกเหล่านี้ทำให้ข้าพเจ้านึกถึงพื้นที่ และช่วงเวลาสำคัญอีกหนึ่งพื้นที่ในการใช้ชีวิตกับบุคคลสำคัญของข้าพเจ้า

ภาพที่ 44 แสดงผลงานวิทยานิพนธ์ชั้นที่ 4 ชื่อผลงาน สัญญาหน้าฝน
ขนาด 150 x 250 ซม. เทคนิค แม่พิมพ์วัสดุธรรมชาติด้วยสีอะคริลิคบนผ้าใบ ปีที่สร้าง 2566

ผลงานสร้างสรรค์ชั้นที่ 4 ผลงานชิ้นนี้เป็นการนำเสนอผ่านพื้นที่แห่งความทรงจำจากธรรมชาติช่วงเวลาฤดูฝน ซึ่งเป็นช่วงเวลาที่สำคัญที่สุดของการรอคอย ของสรรพสัตว์ สิ่งมีชีวิตอื่น ๆ มากมายรวมถึงข้าพเจ้า การสัมผัสถึงกลิ่นไอของดินชุ่ม กลิ่นไอบางเบาของหญ้า ใบไม้ ดอกไม้ และมวลอากาศของฝนที่ปรอยลงมาจากฟ้า ความรู้สึกที่ชุ่มเย็นทั้งกายและใจ ความรู้สึกเหล่านี้ทำให้ข้าพเจ้าประทับใจอย่างมาก จึงทำให้นึกถึงความทรงจำที่ข้าพเจ้าประสบมาและนำความรู้สึกเหล่านั้นมาถ่ายทอดเป็นผลงานศิลปะเพื่อเป็นพลังใจให้ข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์ผลงานและดำรงชีวิตต่อไปได้

บทที่ 5

บทสรุป

ผลงานวิทยานิพนธ์ชุดพื้นที่แห่งความทรงจำจากธรรมชาตินี้ จึงเป็นอารมณ์การย้อนคิดถึงอดีต หรือความโหยหาในอดีตนั้น ยิ่งคนที่มียุ่่มากขึ้นก็จะมีเรื่องราวให้ย้อนระลึกได้มากยิ่งขึ้น การทำความเข้าใจ การเรียนรู้ และการยอมรับเรื่องราวต่าง ๆ ที่ผ่านไปแล้วนั้น ก่อให้เกิดวุฒิภาวะในแต่ละบุคคล และแปรเปลี่ยนเป็นบุคลิกภาพในเวลาต่อมา การคิดถึงอดีตและอารมณ์ของความโหยหาในอดีต จึงเป็นอารมณ์สามัญอย่างหนึ่งของมนุษย์ ข้าพเจ้าจึงเลือกหันกลับไปมองภาพความสุขที่ตนเคยสัมผัสเมื่อครั้งอดีต เพื่อปลอบประโลมจิตใจ ซึ่งเป็นการมองย้อนกลับไปหาความสุขที่เป็นการสะท้อนความทรงจำในช่วงวัยเด็ก มีพื้นที่ดำรงชีวิตโอบล้อมไปด้วยธรรมชาติ ข้าพเจ้าได้เริ่มจากการลงพื้นที่เพื่อบันทึกและค้นหาแนวทางการพัฒนาการของผลงานสร้างสรรค์ จึงได้นำวัสดุธรรมชาติ อยู่ในบริเวณโดยรอบตัวในขณะลงพื้นที่ เช่น กิ่งไม้ ใบไม้ ดอกไม้ น้ำ ฯลฯ วัสดุเหล่านี้เป็นตัวแทนเพื่อสื่อถึงธรรมชาติ และสื่อความหมายในผลงานสร้างสรรค์ เป็นการสร้างสรรค์รูปทรงของผืนป่า ที่มีรูปแบบอิมเพรสชันนิสม์ จิตรกรรมเทคนิคผสม เป็นการสร้างสรรค์ที่มีการทับซ้อนของเทคนิค เพื่อป้องกันถึงการทับซ้อนกันของการระลึกถึงเรื่องราวในใจและแสดงถึงการหวนคิดถึงเรื่องราวในอดีต ความรู้สึกที่ได้นึกถึงช่วงฤดูกาลที่ได้อยู่กับบุคคลสำคัญ ดำรงชีวิตด้วยการพึ่งพาธรรมชาติ สิ่งแวดล้อมโดยรอบตัว ในช่วงขณะที่ข้าพเจ้าสร้างสรรค์ ทำให้ข้าพเจ้าเห็นภาพความทรงจำในช่วงฤดูใบไม้ผลิ เป็นช่วงปลายของฤดูหนาว ดำรงชีวิตในป่าช่วงฤดูร้อน และคิดถึงความทรงจำจากธรรมชาติช่วงเวลาฤดูฝน จึงทำให้นำความรู้สึกเหล่านี้มาถ่ายทอดเป็นผลงานศิลปะเพื่อเป็นพลังใจให้ข้าพเจ้าได้สร้างสรรค์ผลงานและดำรงชีวิตต่อไปได้

ผลงานสร้างสรรค์ของข้าพเจ้าที่เกิดขึ้น เป็นอีกหนึ่งด้านที่ทำให้เกิดความระลึกจากบรรยากาศจากธรรมชาติ และเห็นความเป็นจริงว่า จิตใจที่มีความรักธรรมชาติจะเห็นคุณค่าภายใน และมีความสุขสงบขึ้น แบบไม่ฝืน ไม่หนี ไม่ผลักดัน ไม่วิ่งหา ความสุขเหล่านี้จะเป็นความปรารถนาดีไปยังผู้อื่นอีกด้วย ผลงานชุดนี้อาจจะเป็นเพียงส่วนหนึ่งของสังคมที่อยากบอกกล่าวถึงคุณค่าอันสำคัญของมนุษย์กับธรรมชาติ ที่มีความสัมพันธ์กันอย่างมั่นคงมาแสนนาน ตั้งแต่มนุษย์ปรากฏขึ้นมาบนพื้นโลกของธรรมชาติ ที่ควรแก่การบำรุงรักษาให้คงอยู่แก่สังคมส่วนรวม หากเราเรียนรู้ทำความเข้าใจในธรรมชาติไปพร้อม ๆ กับการพัฒนาทางวัตถุในสังคม ซึ่งตัวเราเองไม่สามารถหลีกเลี่ยงได้ นั่นก็หมายความว่าตัวเราเองก็พร้อมที่จะเดินบนทางธรรมชาติ ซึ่งจะนำพาเราเข้าสู่ความสุขที่สมบูรณ์

รายการอ้างอิง

- Forer Matthew, (1991). Hokusai : Prints and Drawings. Prestel.
- จันทวัน เป็ญจวรรณ, (2552). ความสัมพันธ์เชิงระบบระหว่างมนุษย์กับสิ่งแวดล้อม. from <http://human.tru.ac.th/elearning/Human%20Being/human-detail2.html>.
- ธีรวัฒน์ แคล้วคล่อง, (2564). การสร้างสรรค์จิตรกรรม วิถีชีวิตชนบทอีสานกับจินตนาการสีเส้นแห่งความสุขในอดีต. บทความวารสารช่อพะยอม 31.
- นราธร สายเส็ง, (2560). ธรรมชาติมนุษย์กับมุมมองเชิงพื้นที่. บทความ : มนุษยศาสตร์ สังคมศาสตร์ และศิลปะ 10.
- นิวัฒน์ ชูทวน, (2527). ภาพสะท้อนของชีวิต. บทความวารสารวิชาการมหาวิทยาลัยกรุงเทพธนบุรี 2.
- ประเวศ อินทองปาน, (2560). ปรัชญาสิ่งแวดล้อมกับพระพุทธศาสนา. บทความวารสารมหาจุฬาริชาการ 4.
- ปรีชา สุวรรณพินิจ และนางลักษณ์ สุวรรณพินิจ, (2556). High School Biology ชีววิทยา ม.4 - 6 เล่ม 5 (รายวิชาเพิ่มเติม). กรุงเทพฯ. ไฮเอ็ดพับลิชชิ่ง.
- พิพัฒน์ บุญอภัย, (2564). จากห้วงคำนึงคิดถึงบ้านสู่งานจิตรกรรมบนผ้าใบ. บทความวารสารสหวิทยาการสังคมศาสตร์ 4.
- ไพโรจน์ วังบอน, (2540). สาระของชีวิตในธรรมชาติ. มหาวิทยาลัยศิลปากร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปมหาบัณฑิต ภาควิชาจิตรกรรม.
- ภูมิพลอดุลยเดชฯ, (2535). ทรัพยากรสัตว์ป่า. ม.ป.ท. ผลงานและสิ่งแวดล้อม สำนักงานพัฒนาชุมชนอำเภอเลิงนกทา. แผนที่อำเภอเลิงนกทา. Retrieved 25 มกราคม. 2565. from <https://district.cdd.go.th/loengnoktha/>.
- สุพร แก้วดา, (2565). ห่วงแห่งการก่อเกิดและการเสื่อมสลาย. มหาวิทยาลัยศิลปากร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปมหาบัณฑิต ภาควิชาศิลปะไทย.
- สุภาพรรณ ไกรเดชและวรรณวิสาข์ ไชยโย, (2563). ความสัมพันธ์ระหว่างมนุษย์กับสัตว์ในทัศนะของปีเตอร์ ซิงเกอร์. วารสารปณิธาน 16.
- สุรศักดิ์ สอนเสนา, (2557). ป่า อย่างก้าว ลมหายใจ. มหาวิทยาลัยศิลปากร. วิทยานิพนธ์ปริญญาศิลปมหาบัณฑิต ภาควิชาภาพพิมพ์.
- อุไรรัตน์ ทองคำชื่นวิวัฒน์, (2542). ทฤษฎีการรับรู้และการทำความเข้าใจระหว่างบุคคล. กรุงเทพฯ. มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ : กรณีศึกษาเฉพาะกรณีโรงพยาบาลราชวิถี.

รายการอ้างอิง

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ-สกุล	มาโนชญ์ ชูรัตน์
วัน เดือน ปี เกิด	16 พฤศจิกายน 2540
สถานที่เกิด	จังหวัดยโสธร
วุฒิการศึกษา	2564 - ปริญญาศิลปมหาบัณฑิต สาขาวิชาทัศนศิลป์ (วิชาเอก ศิลปะไทย) คณะจิตรกรรม ประติมากรรมและภาพพิมพ์ มหาวิทยาลัยศิลปากร 2560 - ปริญญาตรี ศป.บ.(ทัศนศิลป์) คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
ที่อยู่ปัจจุบัน	361 หมู่ 1 บ้านศรีแก้ว ตำบลศรีแก้ว อำเภอเลิงนกทา จังหวัดยโสธร 35120
ผลงานตีพิมพ์	2565 - ชื่อนิทรรศการกลุ่ม ฟังฟ้า แผ่นดินสยาม โดย หอธรรมพระ บารมี Baramee of Art - ชื่อนิทรรศการกลุ่ม My Mind of My Eyes Group Exhibition โดย SUPH Art Space (ปิ่นเกล้า) - ชื่อนิทรรศการกลุ่ม "Art for life " รวม 15 ศิลปินชั้นนำและพันธมิตร โดย See The Bell, Creative Space Café พื้นที่ แสตงงานศิลปะ ดนตรี นครปฐม - ชื่อนิทรรศการกลุ่ม “แลกเปลี่ยน เรียนรู้” 46th ANNIVERSARY THAIART DEPARTMENT โดยภาควิชา ศิลปะไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร - ชื่อนิทรรศการกลุ่ม The Ghost Art Exhibition โดยThe Ghost Radio - ชื่อนิทรรศการกลุ่ม สานศิลป์สีบไฟร์ โดย เขตรักษาพันธุ์ สัตว์ป่าห้วยขาแข้ง จังหวัดอุทัยธานี - ชื่อนิทรรศการกลุ่ม Little Artist Group โดย Mango Art Festival 2022 - ชื่อนิทรรศการกลุ่ม The 21st Century of Us โดย ไอคอนสยาม

- ชื่อนิทรรศการกลุ่ม Sharing Art Exhibition โดย กลุ่ม KND

- ชื่อนิทรรศการและประมูลผลงานศิลปะเนื่องในวาระพิเศษฉลองครบรอบ10ปี พิพิธภัณฑสถานศิลปะเชียงใหม่ โดย Chiang Mai Art Museum

- ชื่อนิทรรศการกลุ่ม CO-ART-SPACE Art and design โดย Union Mall ลาดพร้าว

- ชื่อนิทรรศการกลุ่ม Around the Ground Exhibition โดย See the bell จ.นครปฐม

- ชื่อนิทรรศการกลุ่ม Love EXHITION โดย See the bell จ.นครปฐม

- ชื่อนิทรรศการกลุ่ม Long-Fire โดย See the bell จ.นครปฐม

2563 - ชื่อนิทรรศการ Lhong Art fair โดย LHONG ๑๙๑๙

2562 - ชื่อนิทรรศการ ตั้งไข่ จัดโดย กลุ่ม KND สถานที่ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม

- ชื่อนิทรรศการ KNOCK ART EXHITION ครั้งที่ ๑ จัดโดย นิสิตคณะศิลปกรรมศาสตร์ สถานที่ หอศิลป์ต้นตาล จังหวัดขอนแก่น

- ร่วมจัดงานประกวดจิตรกรรม UOB ร่วมแสดงดิจิทัล ครั้งที่ ๑๐

- ชื่อนิทรรศการ การแสดงผลงานของนิสิต หลักสูตรศิลปกรรมศาสตร์ บัณฑิตสาขาวิชาทัศนศิลป์ ครั้งที่ 1 จัดโดย สาขาวิชาทัศนศิลป์ สถานที่ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

- ชื่อนิทรรศการ วาดเส้นเล่นเส้น ครั้งที่ ๑ จัดโดย อาจารย์, นิสิต สาขาทัศนศิลป์ สถานที่ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัย มหาสารคาม

- ชื่อนิทรรศการ The First Art Exhibition จัดโดย อาจารย์เจษฎา คงสมมาศ จังหวัดกาฬสินธุ์

รางวัลที่ได้รับ	2563	<ul style="list-style-type: none"> - ชื่อนิทรศการ ภาพร่างความเป็นไทย ครั้งที่ ๔ จัดโดย อาจารย์,นิสิต วิชาเอกศิลปะไทย สถานที่ คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม
	2563	<ul style="list-style-type: none"> - รับทุนการศึกษา ศาสตราจารย์เกียรติคุณปรีชา เกาทอง โดย ภาควิชาศิลปะไทย มหาวิทยาลัยศิลปากร - รางวัลดีเด่น YOUNG THAI ARTIST AWARD 2020 โดย มูลนิธิเอสซีจี
	2562	<ul style="list-style-type: none"> - รางวัลยอดเยี่ยมอันดับ ๒ การประกวดผลงานศิลปะหัวข้อ “แรงบันดาลใจจากศาสตราจารย์ศิลป์ พีระศรี” จัดโดย คณะศิลปกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาสารคาม จังหวัดมหาสารคาม - รางวัลชมเชย ๑ ประกวดภาพวาดเกี่ยวกับควายไทย เนื่องในวันอนุรักษ์ควายไทย จัดโดย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม

